

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΑΙΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑ

Τόμος Β'.
ΑΡΙΘΜ. 43.

Λυδερμή, άρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκαστου έτους, έξομνησι μόνον
και προκληρωτία: Πανταχού φράγκ. γρ. 10 ή μάκρ. 8.

ΕΤΟΣ Β'.

τῆ 1/18. Οκτωβρίου 1886.

ΠΩΣ ΑΠΟΘΗΣΚΟΥΣΙΝ ΟΙ ΠΑΠΑΙ.

Οι πλείστοι τῶν Παπῶν, οἱ κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰ-
ωνῶν καταλαβόντες τὴν ἔδραν τοῦ ἀγίου Πέτρου, εἶχον
ἀλλόκοτον καὶ ὑπερβολικὸν
πρὸ τοῦ θανάτου φόβον. Δει-
λία καὶ τρόμος ἐπλήρου καὶ
ἐδέσμευε τὰς αἰσθήσεις των,
ὡσάκτις συνησθάνοντο ὅτι προσ-
ῆγγιζεν ὁ ἄγγελος τοῦ θανό-
του καὶ ὅτι δὲν ἀπέχευε πλέον
πολὺ μακρὰν ἢ στιγμὴν ἐκεῖνη,
καθ' ἣν ἐπέπρωτο νὰ ἐγκα-
ταλίπωσι τὴν λαμπρότητα τοῦ
κόσμου τούτου καὶ ν' ἀπο-
δημήσωσι πρὸς τὴν ἀγνωστον
ἐκεῖνην χώραν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς
θνητὸς παροδίτης ἐπέστρεφε
μέχρι τοῦδε. Τὸ θέαμα Πα-
πῶν ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θα-
νάτου εὐρισκομένων διεγείρει
ἐν τῷ παρατηρητῇ σκέψεις
περὶ τῆς μηδαμινότητος καὶ
εὐτελείας τοῦ ἐπιγείου μεγα-
λείου. Ἀλλὰ τίνα ἐξήγησιν
πρέπει ἄρα γε νὰ δώσωμεν
εἰς τὸν ἐπιθανάτιον τοῦτον
φόβον τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ
Χριστοῦ; Μήπως αἰτία τού-
του ἦν, ὅτι μετ' ὀλίγον ἔμελ-
λον νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον
τοῦ ἀδελκάστου κριτοῦ, ἢ ὅτι
ὄφειλον ἐκόντες ἄκοντες ν'
ἀποχωρισθῶσιν ἐσαεὶ τοῦ προσ-
φιλοῦς ποιμνίου των, χάριν
τοῦ ὁποίου εἰργάζοντο καὶ
ἐμόχθουν ἐπὶ τῆς κοιλάδος
ταύτης τοῦ κλαυθμῶνος; Οὔτε
τὸ ἐν οὐτε τὸ ἄλλο συνέβαινε,
καίω. ΤΟΜΟΣ Β'.

διότι αἱ λεπτολογίαι εὐαισθήτου συνειδήσεως σπανίως συγκα-
τηριθιμούντο μεταξύ τῶν ἄλλων ἰδιοτήτων τῶν Ἱεραρχῶν

ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟ ΚΟΡΙΤΣΙ. Ἐλαιογραφία Ἀδόλφου Echtler.

τῆς Ῥώμης, μόνον δ' ἐκτάκτως
ἐκλεκτοὺς διαδόχους τοῦ
ἀγίου Πέτρου ἐβασάνιζεν ἢ
ἀβεβαίωτης περὶ τῆς μελλού-
σης τοῦ σκόφους τῆς Ἐκκλη-
σίας τύχης.

Οἱ πλείστοι τῶν ἡγεμό-
νων τῆς ἐκκλησίας, δι' ὧν
ἡ Ῥώμη ἐπλούτισε καὶ ἐδό-
ξασε τὴν ἀνθρωπότητα, ἐνε-
φοροῦντο ὑπὸ λίαν ἐγωῖστι-
κῶν ἀρχῶν, δι' ὧν αὐτῶν
τῶν πράξεων ἐφαίνοντο δια-
τρανοῦντες τὸ „μεθ' ἡμᾶς
πᾶσα γαῖα μιχθήτω πυρὶ“ καὶ
δὲν ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν το
μέλλον οὔτε κατὰ τὸν βίον
των οὔτε κατὰ τὴν ὄραν τοῦ
θανάτου. Ἡ αἰτία τοῦ ἐπι-
θανατιῦ φόβου των πρέπει
κυρίως ν' ἀναζητηθῇ εἰς τὰς
ἰδιαιτέρας περιστάσεις, αἰτι-
νες ἐν τακτικῇ ἐπαναλήψει
συνέπιπτον ἀκριβῶς μετὰ τὴν
νεκρικὴν αὐτῶν ἀγωνίαν. Οἱ
ἰσχυρότατοι καὶ ἐνδοξότατοι
αὐτῶν ἀπεβίωσαν ἐλεεινοὶ καὶ
ἐγκαταλελειμμένοι μετὰ τῶν
ἀμαυρουμένων ὀφθαλμῶν των
εἶχεν ἀμαυρωθῆ καὶ ἡ λάμψις
των, οὐδεὶς δὲ ἀνθρώπος, οὔτε
εὐνοούμενος οὔτε θεράπων τοῦ
ἄλλοτε πανισχύρου Πάπα,
ἐφρόντιζε περὶ τοῦ ἀποθνή-
σκοντος Ἱεράρχου, εἰς ὃν οὔτε

μία κὰν χεὶρ ἔμεινε πρόθυμος νὰ παράσῃ τὴν τελευταίαν σταγόνα ὕδατος εἰς τὴν ἀπεξηραμένην του γλώσσαν.

Ὁσάντις Πάπας τις εὐρίσκειτο ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου, διερρηγνύοντο πάντοτε ὡς διὰ μαγείας ἐν τῷ Βατικανῷ ὅλοι οἱ δεσμοὶ τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς τάξεως. Τὸ σμῆνος τῶν αὐλικῶν του ἐγίνωσκεν, ὅτι ὀλίγοι μόνον ὄραι ἀπολύτου ἐξουσίας τῷ εἶχον ἀπομείνει καὶ ἐτι ἐπομένως ὤφειλε νὰ ἐκμεταλλευθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα. Ἐρχίζε λοιπὸν γενικὴ λαφυραγία, χρήματα, ἔγγραφα καὶ ἄλλα πολύτιμα ἀντικείμενα ἐκλέπτοντο, τὰ ταμεία διερρηγνύοντο καὶ ἀφρηοῦντο τοῦ περιεχομένου των, ἐν ᾧ ὁ ἀποθνήσκων Πάπας μόνος καὶ ἐγκαταλειμμένος ἐπάλαιεν ἐν τινι κεκλεισμένῳ δωματίῳ κατα τοῦ θανάτου.

Ἐκαστος Πάπας γινώσκει τὴν συνήθειαν ταύτην, ἥτις διετηρήθη ἀμετάβλητος μέχρι τῶν ἡμερῶν μας καὶ τῆς ὁποίας θύμα ἀξιοθρήνητος ὑπῆρξε καὶ ὁ προκατόχος Πίου τοῦ Θ'. Γρηγόριος ὁ ΙΕΤ'. Ἰταλὸς τις ἱστοριογράφος διηγείται ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ περὶ τῶν ἐπεισοδίων, ἅτινα συνέβησαν κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ Πάπα τούτου, τὰ ἐξῆς: „Πτωχὸς τις ἐργάτης ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Βατικανοῦ, γνωρίζων ὅτι ὁ Πάπας ἔπνεε τὰ λείψα, ἤθελε νὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπόν του διὰ τελευταίαν φοράν. Ἐζήτησε λοιπὸν καὶ εἶρε τὴν ἀπόκρυφον κλίμακα καὶ δι' αὐτῆς ἀνῆλθεν εἰς τὴν ὄροφον, ὅπου ἐκείντο τὰ δώματα τοῦ Πάπα. Κρούει τὴν πρώτην τυχούσαν θύραν, ἀλλ' οὐδεὶς ἀποκρίνεται· εἰσέρχεται εἰς τὸν θάλαμον καὶ οὐδένα εὐρίσκει ἐν αὐτῷ. Μεταβαίνει εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ οὐδεὶς τὸν ὑποδέχεται. Ἀνοίγει λοιπὸν καὶ τὴν τρίτην ἐμπρὸς του εὐρισκομένην θύραν καὶ — εἰσέρχεται εἰς τὸν νεκρικὸν θάλαμον τοῦ Πάπα. Σωρὸς στρωμάτων κείται ἐπὶ τῆς κλίνης, ὁ δὲ Πάπας κατὰ τὴν ψυχορραγίαν φαίνεται ἐκλινε πάρα πολὺ πρὸς τὴν μίαν πλευράν, οὕτως ὥστε ἡ κεφαλὴ του εὐρίσκειται ἐκτὸς τῆς κλίνης κρεμαμένη εἰς τὸν ἀέρα. Ὁ πτωχὸς ἐργάτης σπεύδει νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν Πάπαν εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἀφ' οὗ ἐπραξε τοῦτο, τῷ ὄμιλεῖ, τὸν ψιλαφεῖ. . . ἀλλ' αὐτὸς ἦτον ἤδη ψυχρὸν πτώμα. Κλαίων πίπτει ἤδη πρὸ αὐτοῦ εἰς τὰ γόνατα καὶ προσεύχεται ὑπὲρ τῆς ψυχῆς του τὸ de profundis. Τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσέρχεται εἰς συγγενὸς τοῦ Πάπα, ὅστις βεβαίως εἶχεν ἤδη ἐξασφαλίσει ὅλα τὰ κλαπέντα, καὶ βλέπων τὸν ἐργάτην ἐκβάλλει κραυγὰς καὶ τὸν ἀπειλεῖ θάνατον, ἀν' ἐκστομίῃ τι περὶ ὧσιν ἔχει ἰδεῖ. Ὁ ἐργάτης ὁμοῦ ὠμίλησε. . .“

Ἡ τύχη Γρηγορίου τοῦ ΙΕΤ' κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ βίου του στιγμὰς δὲν εἶνε μοναδικὴ οὔτε ἡ χειρίστη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Παπῶν, διότι πολλοὶ τῶν προκατόχων του ἀπέθανον ὑπὸ ἐτι χειροτέρας περιστάσεως, ἐνίοτε δὲ τὸ θέαμα, τὸ ὅποιον παρέχει εἰς ἀποθνήσκων Πάπας, εἶνε τὸσον συγκινητικὸν καὶ σπαράξικαρδιον, ὥστε φαίνεται εἰς ἀληθῆς ἐξίλασμός τῶν κατὰ τὴν ζωὴν ἐγκλημάτων του. Ἐν τούτοις συχνάκις τὸ τραγικὸν μεγαλεῖον τοῦ θεάματος τούτου καταντᾷ ἀποτρόπαιον καὶ βδελυρὸν διὰ τῆς ἀσεβοῦς καὶ θηριαώδους διαγωγῆς τοῦ ὑποψηφίου τοῦ θανάτου.

Πρὸ πάντων δὲ οἱ σιμωνιακοὶ Πάπαι, οἵτινες εἰς τὸν χρυσὸν ἀπέδωκαν σχεδὸν χαρακτῆρα ἀγιότητος, ἐμποιοῦσι τὴν ἐντύπωσιν ταύτην οὕτω π. χ. Ἰννοκέντιος ὁ Δ'. ἀποθάνων ἐν ἔτει 1254, ἀπὸ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου ἐφώνησε πρὸς τοὺς κλαίοντας ἀνεψιούς του: „Quid plangitis, miseri? Nonne vos omnes divites relinquo? (Διὰ τί κλαίετε, ἀθλοῖ; Δὲν σᾶς ἀφίνω ὅλους σας πλουσίους;)“

Βασάνους πολλὰς κατὰ τὸν θάνατόν του ὑπέστη ὁ Πάπας ἐκεῖνος, πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου στενωῶς συνδέεται τὸ τέλος τοῦ ἐνδόξου οἴκου τῶν Χοενστάουφεν. Τὸ μεγαλεῖτον συμβᾶν ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἱεράρχου τούτου ἦν ὁ φόνος τοῦ Κονραδίνου, παρ' ὅλας δὲ τὰς προσπάθειάς τῶν περιουκλοῦντων αὐτὸν δὲν ἠδύνατο κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐξεφύχει ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἀνάμνησιν ταύτην. Κλήμης ὁ Δ'. ἀπέθανε φέρων ἐπὶ τῶν χειλέων τὸ ὄνομα τοῦ Κονραδίνου. „Ἡ συγκινητικὴ μορφή τοῦ ἀδῶου ἐγγόνου Φρειδερίκου τοῦ Β', φερομένου ἐπὶ τῆς λαμνητόμου ἐν Νεαπόλει, γράφει ὁ Γρηγορόβιος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς πόλεως Ῥώμης, ἢ πρὸς τὸν οὐρανὸν τεινύουσα τὰς χεῖρας, ἔπειτα ἐπὶ τῶν γονάτων προσευχομένη καὶ ἐν μέσῳ τῆς προσευχῆς κατατομυμένη ἐκείνη μορφή ἴστατο ἀκαταπαύστως παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ψυχομαχοῦντος Πάπα. . .“ Κατηράτο ἑαυτὸν μεγαλοφώνως διὰ τὸ χυθὲν ἀδῶον αἷμα, θρηῶν δ' ἔλεγεν, ἐτι δὲν ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὄπτασία τοῦ τελευταίου Χοενστάουφεν τῷ ἐνεποίει τυρετῶδη φρίκη, ὅσας δ' αὐτὴ παρίστατο ἐμπροσθέν του, ἐλησμώνει λὸν θάνατον, καὶ ἐσκέπτετο μόνον περὶ τοῦ ἀτυχοῦς θύματος τῆς ἐν Νεαπόλει πολιτικῆς του. Ἐδοξίμαζον νὰ τὸν καθησυχάσωσι καὶ νὰ τὸν πείσωσιν, ἐτι οὐχὶ αὐτὸς, ἀλλὰ Κάρλολος ὁ ἐξ Ἀνζού εἶχε φονεῖσει τὸν Κονραδίνον. Αὐτὸς ὁμοῦ ἀπεκρίνεται: „Σεῖς μὲν μὲ ἀπαλλάσσετε πάσης ἐνοχῆς, ἀλλ' ἡ συνειδήσίς μου μὲ καταδικάζει“ καὶ οὕτως ἐξηκολούθησε βασιανίζομενος καὶ μετανοῶν ἄχρις οὗ παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Βονιράτιος ὁ Η'. ὁ πανίσχυρος Πάπας τοῦ Μεσαιῶνος, ἐτελεύτησεν αὐτόχειρ. Ὁ προκατόχος αὐτοῦ Σελεστίνος ὁ Ε'. ὁ μόνος, ὡς γνωστόν, ἱεράρχης τῆς Ῥώμης, ὅστις αὐτοθελήτως παρητήθη τοῦ παπικοῦ θρόνου, εἶχε προἰδῆ καὶ προειπῆ τὸ τέλος τοῦτο τοῦ ἀντιπάλου καὶ διαδόχου του: „Intrabit ut vulpes; regnabit ut leo; morietur ut canis“ (θὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν ὡς λύκος, θὰ κυβερνήσῃ ὡς λέων καὶ θ' ἀποθάνῃ ὡς σκύλος). Μανία καὶ σκαρποὶ εἶχον καταλάβει τὸν Βονιράτιον, ἔως οὗ ἡμέραν τινὰ εὐρέθη ἐν τῷ μεγάρῳ του νεκρὸς μὲ κατασυντετριμμένην κεφαλὴν. Ἐν τινι φρενητικῷ ἐξάφει ὄρμησε μὲ τὴν κεφαλὴν κατὰ τοῦ τοίχου μετὰ τὸσης ὀρμῆς, ὥστε τὸ κρανίον του διεραγῆ καὶ συνετριβῆ εἰς τεμάχια. Ἀλλὰ πρὸ τοῦ θανάτου του ὁ πρεσβυτέρος Πάπας εἶχε φροντίσει καὶ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ προκατόχου του, διότι ἡμέραν τινὰ εἶρον τὸν Σελεστίνον ἐν τῷ κελλίῳ του θύμα δολοφόνου χειρός.

Οὗτος ὁμοῦ δὲν ὑπῆρξεν ὁ μόνος Πάπας, ὅστις ἀπέθανε βίαιον θάνατον, διότι ἡ ἱστορία ἀναφέρει πολλοὺς τοιαύτους δολοφονηθέντας. Συνήθως ὁ εἰς Πάπας ἐδολοφόνει τὸν ἕτερον, εἴτε διὰ τῶν ὀργάνων του εἴτε διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρός. Βενέδικτος ὁ ἕνατος, παῖς ἐτι ἂν καὶ Πάπας συγχρόνως γενόμενος, ἐδηλητηρίασε τῇ 9. Ὀκτωβρίου 1047 Κλήμηντα τὸν Β', ὁ ἴδιος δὲ, ὡς πρὸς τὴν καιρίαν καὶ τὴν διαφθορὰν ἐφάμιλλον ἑαυτῷ ἔχων μόνον Ἀλέξανδρον τὸν Βοργίαν, ἀπέθανε βιαίως, στραγγαλισθεὶς ἐν τῇ κλίνῃ του. Ἦτο παιδαριωδέστερος τοῦ Καλιγούλα καὶ μιαιώτερος τοῦ Ἡλιογαβάλου· λέγει χαρακτηριστικῶς αὐτὸν εἰς τῶν δοκίμων γερμανῶν ἱστορικῶν, ἀλλ' ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος φαίνεται μᾶλλον ἔπαινος ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς κρίσεις, ἃς ἔκαμνον περὶ αὐτοῦ οἱ σύγχρονοι τῆς Ἰταλίας χρονογράφοι, ὡν εἷς, μαθὼν τὴν ἀγγελίαν τοῦ στραγγαλισμοῦ του παρατηρεῖ μόνον: „Pridie oportebat“ (ἔπρεπε ἐνωρίτερον νὰ γίνῃ).

Δὲν εἶνε ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον, ἀν' Ἀλέξανδρος ὁ

ἕκτος, ὁ ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Βοργία καταγόμενος, πρέπη νὰ συγκαταλεχθῇ μετὰ τῶν δολοφονηθέντων Παπῶν Γενικῶς παραδέχονται, ἐτι τὸ ἀποτρόπαιον τοῦτο ἔκτρομα τῆς Παπώσωνος ἐτελεύτησε δηλητηριασθὲν, πιστεύουσι δὲ, ὡς παρατηρεῖ ὀρθῶς ὁ Γρηγορόβιος, μᾶλλον εἰς δολοφονίαν, διότι αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον αἰσθημα ἐξεγείρεται κατὰ τῆς ὑποθέσεως, ἐτι τέρας ὡς τὸν Ἀλέξανδρον Βοργίαν ἦτο δυνατόν ν' ἀποθάνῃ φυσικὸν θάνατον.

Βέβαιον εἶνε ὅπωςδὴποτε ὅτι καὶ ὁ Βοργίας βιαίως ἐτελεύτησεν. Ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν, ἠγωνίζετο ἐπὶ μακρὸν πρὸς τὸν θάνατον· ἡ ἀσθένεια εἶχε τὸν καταστήσει ἀγνώριστον, φρίκη δὲ καὶ βδελυγμία κατελάμβανε τοὺς θεωμένους τὸ πτώμα τοῦ Πάπα τούτου, ὅστις ζῶν συγκατελέγετο μετὰ τῶν ὠραιτέρων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του. Ἱστορικῶς ἀληθὲς εἶνε, ἐτι ὁ νεκρὸς του κατεπύσθη ὑπὸ πολλῶν ἐλθόντων νὰ τὸν ἴδωσιν.

Καὶ ὁ προκατόχος τοῦ Ἀλεξάνδρου, Ἰννοκέντιος ὁ Η'. (ἀποθάνων τῷ 1492) εἶχε φοβερὸν τὸ τέλος του, διότι ἀπέθανε λυμωκτονήσας. Ἐπὶ ὀλοκλήρους ἐβδομάδας δὲν ἠδύνατο νὰ φάγῃ τι, διότι ὁ στόμαχός του οὐδεμίαν πλέον τροφήν ἠδύνατο νὰ χωνεύσῃ. Ἐτρέφετο λοιπὸν μόνον διὰ γάλακτος, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καὶ τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ χωνεύσῃ. Οἱ ἱατροὶ τὸν συνεβούλευσαν νὰ πίνῃ γυναικίον γάλα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ὠφέλησεν. Ἡ ἀγιότης του ἐξησθένει ὁσημέραι, καὶ ἔσον ἐξησθένει, ἄλλο τόσον ἐπόθει τὴν ζωὴν καὶ τ' ἀγαθὰ τῆς. Ὁ Ἰννοκέντιος δὲν ἤθελε ν' ἀποθάνῃ καὶ διάταξε τὸν ἱατρὸν του, Ἰουδαῖον τὸ γένος, νὰ τὸν σώσῃ. Ὁ Ἀσκληπιάδης ἀπεφάσισε νὰ καταφύγῃ καὶ εἰς τὸ ὄστατον μέτρον τῆς τέχνης του, νὰ ἐγγύσῃ δηλαδὴ εἰς τὰς φλέβας του νέον αἷμα, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδυστρέπησεν εἰς τοῦτο ὁ Πάπας, ἐπὶ τέλους ὁμοῦ συγκατένευσε νὰ μεταγγισθῇ εἰς τὰς φλέβας τὸ αἷμα τριῶν δεκαετῶν παιδίων. Ἐκαστον τῶν μεραικίων τούτων ἔλαβεν ἐν δουκάτον ἀντὶ τοῦ αἵματός του, ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ χρέματος χαρὰ ἦτο βραχεῖα, διότι καὶ τὰ τρία ἀπέθανον, θύματα γενόμενα τοῦ πειράματος.

Οἱ διαπρεπέστεροι τῶν ἄλλων Παπῶν, τῶν ὁποίων τὰς ὑπηρεσίας καὶ τοὺς ἀγῶνας χάριν τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῶν Τεχνῶν δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ ἡ ἱστορία, φαίνονται ἡμῖν ἐπὶ τῆς νεκρικῆς κλίνης ὑπὸ ὅλοις διάφορον καὶ ἀλλόκοτον ὄψιν. Ὅπως καθ' ὄλον τὸν βίον των, οὕτω καὶ ἐν ταῖς τελευταίαις αὐτῶν στιγμαῖς μεγαλαυχοῦσι καὶ ἀροῦνται, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς νόμους τῆς φύσεως. Φέροντες ἐν τοῖς ποσὶ των τοὺς κοδόνους, οὗς ἀνέσκαψαν ἐκ τῶν ἐρείπιων τῆς ἀρχαιότητος, δι' αὐτῶν προσπαθοῦσι νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς οὐρανίους μονάς, ἀπὸ τῆς κλίνης δὲ τοῦ θανάτου των ἀπαγγέλλουσι λόγους βητορικοὺς πρὸς τοὺς περιστάτας καρδιναλίους. Οὕτως ὁ βιογράφος Νικολάου τοῦ Ε', ὁ Μαννέτη, διηγείται ἐτι ὁ Πάπας οὗτος ἀποθνήσκων ἐξεφώνησε προσλαλῶν πρὸς τοὺς Καρδιναλίους, ἐν ᾗ ἐξῆρε μετὰ πολλῆς δεινότητος τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν Καθολικὴν ἐκκλησίαν. Ὁ λόγος του παρετάθη ἐπὶ τινὰς ὄρας, ἔως οὗ ἐξηνητημένος ὁ ἀγορητῆς παρέδωκε τὸ πνεῦμα ἐκφωνῶν τὰς λέξεις: „Ὀλίγα εἶνε τὰ ὑπ' ἐμοῦ διαπραχθέντα κακά, πλείστα ὁμοῦ αἱ ἀγαθοεργίαι μου.“

Ἐπίσης καὶ Εὐγένιος ὁ τέταρτος ἐξεφώνησε πρὸ τοῦ θανάτου του μακρὸν λόγον, ἄλλον ὅμως φέροντα χαρακτῆρα, διότι οὗτος συνείδε τὴν σημασίαν τοῦ θανάτου καὶ ἀνέκραξε μελαγχολικῶς: „Καλλίτερον διὰ τὴν ψυχικὴν μου σωτηρίαν θὰ ἦτον, ἀν' ἔμεινον ἀπολὺς μοναχὸς ἀντὶ νὰ γίνω Πάπας.“

Καὶ ὁμοῦ ἡ ἱστορία τῶν Παπῶν δὲν ἀμοιρεῖ σοβαρῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν σκηνῶν κατὰ τὰς ἐπιθανάτους αὐτῶν στιγμὰς, διότι οἱ ἀληθῶς μεγάλοι ἄνδρες — καὶ τοιοῦτους εἶχεν ἡ Ἄγια Ἐδρα οὐκ ὀλίγους — ἀποθνήσκοντες δὲν διαψεύδουσι τὴν ἐπιστημότητα, ἣν εἶχον κατὰ τὴν ζωὴν, ἡ ἱστορία δὲ τῆς τελευτῆς των μᾶς ἐνθυμίζει πολλάκις τὸ τέλος δραματικοῦ ἔπους.

Πολλοὶ τῶν παπικῶν τάφων ἐμπνέουσι σέβας καὶ ὑποταγὴν διότι κρύπτουσιν ἄνδρας, οὗς ὀλοκλήροι αἰῶνες ἐσεβάσθησαν. Ἐν τούτοις χαρακτηριστικὸν εἶνε ὅτι τῶν ἐνδόξων τούτων Παπῶν οἱ τάφοι κείνται μακρὰν τῆς Ῥώμης. Ἡ αἰωνία πόλις διέφθιρεν, ὡς διεφθαρήνη καὶ αὐτῇ, τοὺς Πάπας, οἵτινες πάντοτε μετὰ λύπης καὶ ἀλγους ἠναγκαζέοντο ν' ἀποχωρισθῶσι διὰ παντὸς τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ θησαυρῶν. Ἡ μεγαλοπρεπεστέρη ἐπιθανάτιος σκηνὴ τῆς Παπικῆς ἱστορίας διεδραματίσθη ἐν τινι πενιχρῷ δωματίῳ ἐν Σαλέρνῳ, ὅπου ὁ ἄλλοτε παντοδύναμος Πάπας Γρηγόριος ὁ ἕβδομος παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ὀλίγοι μόνον εἶχον τῷ μείνει πιστοὶ καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ὁ ἀνὴρ δὲ, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔτρεμον πάντες οἱ τότε ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης, διῆλθε τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου του μονάζων καὶ προσευχόμενος ἐντὸς πενιχρᾶς τινος ἀγροτικῆς καλύβης. Καὶ ὁμοῦ ἡ δυστυχία δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν καταδαμάσῃ· διετήρησε πάλιν τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸ μεγαλεῖόν του καὶ μετ' ἀπαραιμίλου γενναιοφυχίας ἀπεχαίρετῃσε τὸν κόσμον, εἰς ὃν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἀφῆκε τὰ ἴχνη τῆς παντοκρατορίας καὶ τῆς δόξης του. Αἱ τελευταῖαι του λέξεις, ἀποθνήσκοντος τῇ 25. Μαΐου 1085 ἦσαν αἱ ἐξῆς: „Dilexi justitiam et odii iniquitatem, propterea morior in exilio“ (Ἠγάπησα τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησα τὴν ἀδικίαν, διὰ τοῦτο καὶ ἀποθνήσκω ἐν τῇ ἐξορίᾳ).

Καὶ ἄλλοι ἦτον τοῦ Γρηγορίου σημαντικοὶ Πάπαι διετίθησαν κατὰ τὰς ὑστάτας τοῦ βίου των στιγμὰς πολλὴν ἀξιοπρέπειαν, ἐνίοτε μάλιστα τόσην, ὅσην οὐδέποτε ἔσχον ἐπὶ ζωῆς των. Ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ἐξοχώτατος πάντων ἀνεδείχθη Οὐρβανὸς ὁ Ε'. ἀποθάνων τῷ 1370 ἐν τῇ πόλει Ἀβινιῶν. Ὁ ἱεράρχης οὗτος δὲν ἐπέτρεψε κατὰ τὸν θάνατόν του νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθος τοῦ νὰ μένωσι, διερκοῦσης τῆς ἀσθενείας του εἰς τὸ ποίμιον κεκλεισμένοι αἱ θύραι τοῦ ἀποστολικοῦ μεγάρου, διάταξε δὲ ν' ἀνοίξωσιν ὅλας τὰς πύλας του καὶ νὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς τὸν λαὸν τὴν εἴσοδον μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ νεκρικοῦ του θαλάμου. Ἐπεθύμει ν' ἀποθάνῃ ἐπὶ παρουσίᾳ πολλῶν ἀνθρώπων, „διὰ νὰ ἴδῃ ὁ κόσμος πόσον μηδαμινὸν καὶ εὐτελεῖς εἶνε τὸ ἐπὶ γῆς μεγαλεῖον.“ Ἡ διαταγὴ τοῦ Πάπα ἐξετελέσθη, ἅπαντα δὲ ἡ πόλις Ἀβινιῶν παρέστη μάρτυς τῆς νεκρικῆς τῆς ἀγωνίας καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν κατενόησε πραγματικῶς ὅλην τὴν σημασίαν τοῦ λογίου: „Sic transit gloria mundi“ (οὕτω παρέρχεται ἡ ἐπίγειος δόξα).

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ.

ΠΩΣ ΤΡΩΓΟΥΣΙΝ ΟΙ ΠΕΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΙ ΛΑΟΙ.

Οι ήμετεροι αναγνώσται γνωρίζουσι βεβαίως, ότι εν τῇ σημερινῇ μεμορφωμένῃ κοινωνίᾳ δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ φέρῃ τις ἄλλως τὰ φαγητὰ εἰς τὸ στόμα παρὰ μόνον διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς. Μέχρι τῶν μέσων τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐπεκράτει πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ἡ συνήθεια πάντες οἱ ἄνθρωποι νὰ τρώωσι διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς σήμερον ἡ ἕξις αὕτη ἐγκατελείφθη καὶ βαθμηδὸν ἀντὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἀντικατεστάθη εἰς τὸ ὑπόργημα, καθὼς εἴπομεν, ἡ ἀριστερά. Ἐν τούτοις πάντες αἱ περιηγηταί, οἱ ἐκ τοῦ σύνηθους γνωρίσαντες πολλοὺς τῶν εἰσέτι ἀπολιτίστων καὶ ἡμιαγρίων λαῶν, παρατήρησαν ὅτι οἱ λαοὶ οὗτοι δὲν κάμνουσι διαφορὰν τινα ἕσον ἀφορᾷ πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς δεξιᾶς ἢ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἐνίοι μάλιστα ἐξ αὐτῶν μεταχειρίζονται πολλάκις τοὺς πόδας εἰς ἐργασίας, καθ' ἃς τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη μόνον τῶν χειρῶν ποιοῦνται χρῆσιν. Οἱ Βεδουῖνοι π. χ. συνειδίζουσιν, ἀντικειμένον τι καταγῆς πεσόν, νὰ μὴ τὸ ἐγείρωσι διὰ τῆς χειρὸς, ἀλλὰ διὰ τῶν δακτύλων τῶν γυμνῶν ποδῶν των.

Ἐνευθεν ἐπεταί, ὅτι ἡ κατὰ προτίμησιν χρῆσις τῆς δεξιᾶς καὶ ἡ τελειότερα αὐτῆς ἰκανότητις καὶ περὶ τὸ λειτουργεῖν ἰκανότητις δὲν εἶνε ἔμφυτος, ἀλλ' ἐπίκτητος. Μάλιστα δὲ νομίζομεν, ὅτι δὲν σφάλεται ὁ ἰσχυρίζομενος, ὅτι οἱ παλαιότατοι ἄνθρωποι ἄνευ διακρίσεως μεταχειρίζοντο ἐναλλάξ τοὺς τε πόδας καὶ τὰς χεῖρας των, φαινόμενον, τὸ ὅποιον δυνάμεθα ἀνα πάσαν στιγμὴν νὰ παρατηρήσωμεν καὶ εἰς τὰ ἡμέτερα βρέφη, δυνάμεθα μετ' ἀκρίβειας δυνάμεως νὰ συλλάβωσι διὰ τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν των ἀντικείμενα καὶ νὰ τὰ κινήσωσιν ἀπαράλλακτα ἕως καὶ ἐὰν συνελάμβανον αὐτὰ διὰ τῶν χειρῶν των.

Ἄλλ' ἀπὸ χιλιετηρίδων σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης εἶνε δεξιόχειρ, κινεῖ δηλαδή τὴν δεξιάν πολὺ δεξιότερον τῆς ἀριστερᾶς, ἐφ' ἧς ὡς λέγεται, καὶ αὐτὸ τὸ αἰσθημα τῆς ἀφῆς εἶνε ἀτελέστερον ἀνεπτυγμένον. Τὴν σήμερον πᾶς ἄνθρωπος, χωρὶς κἄν νὰ τὸ αἰσθανθῇ καὶ ὁ ἴδιος, μεταχειρίζεται ἐν πάσῃ πράξει τὴν δεξιάν χεῖρά του.

Κατ' ἀρχὰς ἕως οἱ ἄνθρωποι, ἕως καὶ τὴν σήμερον οἱ πῆθηκαί, ἔτρωγον ἄνευ διακρίσεως καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν κώλων των, πρέπει δὲ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ παρῆλθον μυριάδες ὀλόκληροι ἐνιαυτῶν, καθ' οὓς ἡ ἀνθρωπότης παρήτησε τὴν χρῆσιν τῶν ποδῶν πρὸς τὸ τρώγειν, περιωρίσθη δὲ εἰς τὸ νὰ μεταχειρίζεται μόνον ἀμφοτέρα τὰ ἄνω κῶλα, οἱ δὲ χρόνοι, καθ' οὓς ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε βαθμηδὸν νὰ παραμελῇ τὴν χρῆσιν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἀπέχουσι τόσον μακρὰν ἀφ' ἡμῶν, ὥστε οὐδεμία ἱστορικὴ γνώσις δύναται νὰ μᾶς βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐξερεύνησιν αὐτῶν. Ἐν γένει οὐδὲν περὶ τούτου δύναται νὰ μᾶς εἴπωσι τὰ μέχρι τοῦδε σωζόμενα γραπτὰ ἱστορικὰ μνημεῖα, ἐν ᾗ αἱ εἰκονικαὶ παραστάσεις ὅπωςδὴποτε μᾶς δίδουσιν ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν τότε ἐπικρατούντων ἔθιμων.

Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀρχαία αἰγυπτιακὴ εἰκὼν, ὑποδεικνύουσα ἡμῖν ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς ἐκείνους χρόνους συνειθίζον οἱ ἄνθρωποι νὰ φέρωσιν εἰς τὸ στόμα τα φαγητὰ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, καίτοι δὲ οὔτε ἐν τῇ Παλαιᾷ οὔτε τῇ Νεᾷ Διαθήκῃ γίνεται που μνεῖα, ὅτι εἰς τὸ τρώγειν μεταχειρίζοντο τὴν δεξιάν, ἐν τούτοις εἶνε βέβαιον ὅτι αὐτὴν καὶ μόνον μεταχειρίζοντο πρὸς τοῦτο. Ἀναμφίβολον εἶνε ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι τρώγοντες ἐλάμβανον τὰ φαγητὰ διὰ τῆς δε-

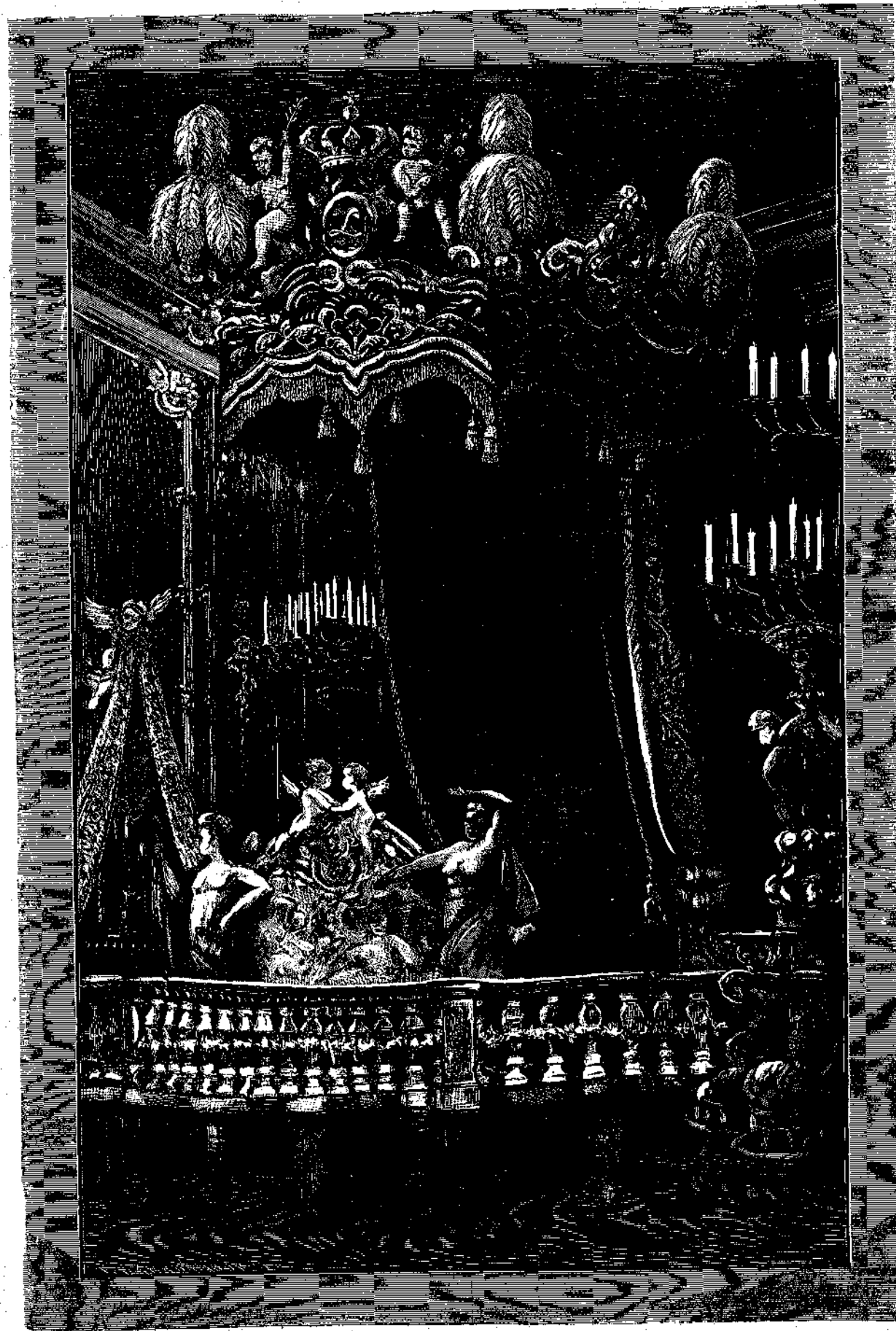
ξιᾶς, σοφὸς δὲ τις Ῥαββῖνος ἐκ Νυρεμβέργης γράφει που τὰ ἐξῆς: „Οἱ Ἰουδαῖοι εἶχον εἰς τὰ γεύματα τὴν συνήθειαν νὰ κατακλίνωνται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς καὶ τοῦτο διὰ νὰ κινήται ἐλευθέρως ἡ δεξιὰ των χεῖρ. Ἐπειδὴ δὲ τότε τὸ τρώγειν ἐθεωρεῖτο ἱερὰ πρᾶξις, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι καὶ τὸ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τρώγειν ἐνομιζέτο σεμνοπρεπέστερον καὶ μᾶλλον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὴν ἱερότητα τῆς πράξεως. Κατὰ τὰς νύξεις ἡ δεξιὰ χεῖρ ἐλάμβανε πρῶτῃ τὸ δοχεῖον καὶ ἔδιδεν αὐτὸ τῇ ἀριστερᾷ, αὕτη δὲ ἔχουσε τὸ ὕδωρ πρῶτον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς. Ταύτην ἐθεώρουσαν ὡς σύμβολον τῆς ἀγάπης καὶ ἐτίμων περισσότερο τῆς ἀριστερᾶς, ἣτις ἦν σύμβολον τῆς δικαιοσύνης.“

Ὅμοίως καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων μαθαίνομεν, ὅτι καὶ οἱ λαοὶ οὗτοι μόνον τὴν δεξιάν μεταχειρίζοντο κατὰ τὸ τρώγειν. Ἐπὶ τῶν πολυειδῶν ἀρχαιολογικῶν λειψάνων, τῶν μέχρις ἡμῶν περισωθέντων, βλέπομεν, ὅτι παρ' αὐτοῖς ἐπεκράτει ἡ συνήθεια νὰ τρώωσιν ἐξηπλωμένοι ἐπὶ κλινῶν. Ἐκάστη τούτων ἦτον ἰκανὴ νὰ περιλάβῃ τρία πρόσωπα, τὰ ὅποια ἀνεπαύοντο ἐπ' αὐτῆς στηρίζοντα ἐπὶ προσκεφαλαίων τὸν ἀριστερόν των βραχίονα, ἐν ᾗ διὰ τῆς ἐλευθέρας δεξιᾶς χειρὸς ἀκωλύτως ἠδύνατο νὰ φέρωσι τὰς τροφὰς εἰς τὸ στόμα. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐδανείσθησαν τὴν συνήθειαν ταύτην παρὰ τῶν διδασκάλων των Ἑλλήνων.

Ἄνωτέρω εἴπομεν, ὅτι παρὰ τοῖς Ἰσραηλιταῖς ἐπεκράτει τὸ ἔθιμον νὰ μεταχειρίζονται κατὰ τὸ τρώγειν τὴν δεξιάν χεῖρα. Τὸν αὐτὸ ἔθος παρατηροῦμεν ἐπικρατοῦν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνατολικῶς λαοῖς μάλιστα δὲ ὁ ἀρχηγὸς τῆς μωαμεθανικῆς θρησκείας ρητῶς διέταξε τοὺς ὄπαδούς του κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην νὰ μεταχειρίζονται μόνον τὴν δεξιάν. Ὅπως παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις λαοῖς τῆς βορείου Ἀφρικῆς καὶ τοῖς Πέρσις καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις κατοικοῖς τῆς Ἰνδοστάνης θεωρεῖται ὄχι μόνον ἀπρεπές, ἀλλὰ καὶ ἀμάρτημα, τρώγων τις νὰ μεταχειρίζεται τὴν ἀριστερὰν ἀντὶ τῆς δεξιᾶς. Παρ' αὐτοῖς νομίζεται ὡς παράβασις τῶν κανόνων τῆς εὐπρεπείας, ὡς σημεῖον κακῆς ἀνατροφῆς καὶ τὸ νὰ φέρῃ τις διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐν μόνον μικρὸν τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου εἰς τὸ στόμα.

Τὰς αὐτὰς θεωρίας εὐρίσκομεν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις λαοῖς τῆς Ἀσίας, τοῖς Σίναις καὶ τοῖς Ἰάπωνι. Κατὰ τὸν Brown, ἀκόλουθον τῆς κινεζικῆς πρεσβείας ἐν Βερολίῳ, δὲν ὑπάρχουσι μὲν ἐν τῷ „Ὀθρανίῳ Κράτει“ θρησκευτικὰ ἢ ἄλλα παραπλήσια παραγγέλματα ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς δεξιᾶς καὶ τῶν ὀβελῶν κατὰ τὸ τρώγειν, ἀλλ' ἐν τούτοις πάντοτε αὐτὴν καὶ μόνον μεταχειρίζονται. Οἱ ὀβελοὶ οὗτοι, ὀνομαζόμενοι κραι-τσε καὶ κατασκευάζομενοι ἐξ ἰνδοκαλάμου, ἡ ἐλεφαντόδοντος ἐπαργύρου, χρησιμεύουσιν ὡς πηροῦνιᾳ χώνουσι τὴν αἰχμὴν των εἰς τὴν βούκκαν καὶ φέρουσιν αὐτὴν κατόπιν εἰς τὸ στόμα. Τὸ ἐργαλεῖον τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προμήτωρ τοῦ σημερινοῦ τετρασκελοῦς πηροῦνιου. Κατ' ἀρχὰς ἐν Εὐρώπῃ τὰ πηροῦνιᾳ εἶχον μόνον δύο σκέλη, κατόπιν ἀπέκτησαν τρία, ὡς ἐνθυμοῦνται ἴσως οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, ἀπὸ τινων δ' ἐτῶν ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια νὰ κατασκευάζωσιν αὐτὰ μετὰ τεσσάρων σκελῶν.

Καὶ παρ' ἡμῖν, ἐν Εὐρώπῃ, δὲν κατώρθωσαν μέχρι τοῦδε νὰ παραγκωνίσωσιν ὀλοτελῶς τὴν δεξιάν, διότι οὐδεὶς ποτε θ' ἀποφασίσῃ νὰ φέρῃ τὸν ζωμὸν εἰς τὸ στόμα του διὰ τῆς

Η ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ ΚΛΙΝΗ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΤΟΥ Β' ΕΝ ΙΝΔΕΣΣΑΟΣ.

ἀριστεράς, επίσης δὲ οὐδεὶς εὐ ἠγγέμενος θὰ τολμήσῃ κρατῶν διὰ τῆς δεξιᾶς τὸ μαχαίριον νὰ φάγῃ ἰχθὺν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, διότι ἐπὶ τέλους ἡ συνήθεια τὸ ἀπαιτεῖ, ἐξαιρουμένων τῶν καπινοστῶν ἰχθύων, ἔλους τοὺς ἄλλους ὀπτούς ἢ βραστοὺς νὰ τρώωμεν κρατοῦντες τὸ *πηροῖνιον* διὰ τῆς δεξιᾶς, τὸ δὲ μαχαίριον ν' ἀφίωμεν κατὰ μέρος, ἐν ᾧ τὰ λαχανικά καὶ τὰ καρυκεύματα, τὸ ψητόν, τὴν σαλάταν καὶ τὰς ὀπώρας ἐπικρατεῖ ἡδη πανταχοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ, Γαλλίᾳ, Ρωσίᾳ κτλ. ἢ συνήθεια νὰ τρώωσι διὰ τῆς ἀριστερᾶς, καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ νὰ κρατῶσι τὸ μαχαίριον.

Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ τρώγειν δὲν εἶνε παλαιὸς καὶ πιθανῶς, εἰσῆχθη εἰς τὸν παλαιὸν κόσμον ἐξ Ἀμερικῆς, ἦτοι ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διεδόθη μεταξὺ τῶν ἐλιγώτερον τιμῶν τὴν λεπτὴν συμπεριφορὰν λαῶν, κατόπιν δ' ἐπεκράτησεν εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη τῆς γῆς.

Πρὸ ὀλίγων εἰσέτι ἐνικυτῶν ταξειδεύοντες τις ἀνα τὴν Εὐρώπην ἠδύνατο παρὰ τὴν τράπεζαν εὐκόλως νὰ διακρίνῃ τὸν ἄγγλον ἀπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ, διότι ὁ μὲν πρῶτος ἔτρωγε μόνον διὰ τῆς δεξιᾶς, ἐν ᾧ ὁ δεύτερος τοῦ νέου κόσμου ἐπεξεργάζετο τὰ φαγητὰ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, ἐκίνει δὲ πρὸ πάντων τὴν προσοχὴν τῶν παρακαθημένων διὰ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἔφερε τὰ φαγητὰ εἰς τὸ στόμα, μεταχειριζόμενος πρὸς τοῦτο μόνον τὸ μαχαίριον.

Πρὸ πέντε ἐτῶν ἔλαι οἱ Γάλλοι, οἱ ταξειδεύοντες εἰς Γερμανίαν, ἠρώτων ἀποροῦντες διὰ τί πάντες ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι τρώγοντες μεταχειρίζονται μόνον τὴν ἀριστεράν, καὶ

ὅμως κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα ἡ συνήθεια αὕτη μετεδόθη καὶ εἰς Γαλλίαν, ὅπου αἱ καλλιτέραι τάξεις τοῦ λαοῦ τρώγουσι διὰ τῆς ἀριστερᾶς, κρατοῦσι δὲ τὸ μαχαίριον εἰς τὴν δεξιάν. Οὐδέποτε ὅμως ὁ γάλλος τρώγει διὰ τοῦ μαχαίριου, καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ αἰσθάνεται ὡς ἐξ ἐνοστικτοῦ πόσον ἀηδὲς εἶνε τὸ νὰ τρώγῃ τις μὲ τὸ μαχαίριον.

Ἄλλ' ὅστις ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρατηρήσῃ τὴν ταχύτητα μεθ' ἧς τρώγουσι οἱ Ἀμερικανοί, τὴν λαίμαργίαν καὶ τὴν βίαν μεθ' ἧς καταβροχθίζουσι τὰς πρὸ αὐτῶν τροφάς, θὰ ὁμολογήσῃ μεθ' ἡμῶν ὅτι ἡ συνήθεια τοῦ τρώγειν διὰ τῆς ἀριστερᾶς δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ προέλθῃ ἐκ τῶν ἀνθρώπων τούτων. Ἄμα ὡς ὁ Καλιφόρνος ἀποκόψῃ διὰ τῆς δεξιᾶς τὸ τεμάχιον τοῦ κράτος, ἀμέσως φέρεται αὐτὸ εἰς τὸ στόμα διὰ τῆς ἀριστερᾶς καὶ οὕτως ἐντὸς λεπτῶν βλέπομεν αὐτὸν καταναλίσκοντα σεβάσμια ποσὰ κρέατος καὶ ἄλλων τροφῶν.

Ἐν Ἀμερικῇ προσέρχονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ χωρὶς νὰ παρατεθῇ τράπεζα τρώγουσι μετ' ἀστραπικῆς ταχύτητος. Ἐπειδὴ δ' ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ παντὸς ἄλλου μᾶλλον ἐκτιμῶσι τὴν ἀρχὴν „ὁ χρόνος εἶνε χρήμα“, εὗρον φυσικῶς ἔτι καὶ ὁ τρόπος οὗτος τοῦ τρώγειν εἶνε πρακτικώτατος καὶ σύμφωνος πρὸς τὰς ἀρχὰς τῶν. Οὕτω δὲ βαθμηδὸν εἰσῆγαγον αὐτὸν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν σήμερον βλέπομεν εἰς τὰς καλλιτέρας τάξεις νὰ τρώωσι δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, εἰς τὰς κατωτέρας δὲ μάλιστα νὰ μεταχειρίζονται ἀντὶ τοῦ πηροῦνιου τὸ μαχαίριον.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ.

Οὐχὶ ἀδίκως θεωροῦνται ἐκ τῶν ἄλλων τῆς μέσης Εὐρώπης λαῶν οἱ Γερμανοὶ ὡς οἱ ἀκράτοι ἀναμορφωταὶ καὶ σκαπανεῖς τῆς μέσης καὶ κατωτέρας τοῦ λαοῦ παιδείας, διότι πραγματικῶς ὅτι κατὰ τελευταία ἔτη οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπέτελεσαν δὲν δύναται παρὰ νὰ κινήσῃ τὸν θαυμασμὸν παντὸς ὁπωσοῦν προηγμένου παρατηρητοῦ. Μεταξὺ ἄλλων ἐπιφελοῦν καὶ χρησίμων εἰς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν ἰδρυμάτων, αὐτοὶ ἐκ τῶν πρώτων συνέστησαν καὶ ἀνεπτύξαν εἰς βαθμὴν σχεδὸν ἀπίστευτον τὸ σύστημα τῶν δημοτικῶν ἀναγνωστηρίων, ἐν οἷς πᾶς ὁ βουλούμενος νὰ δύναται καθ' ἐκάστην ὥρην ν' ἀναγινώσκῃ τὰ νεώτερα συγγράμματα καὶ τὰ ἐπισημότερα περιοδικά, καὶ τῶν δανειστικῶν βιβλιοθηκῶν, αἰτινὲς κατὰ χιλιάδας ἀριθμοῦνται ἀνα πᾶσαν τὴν γερμανικὴν Αὐτοκρατορίαν.

Ἐν τούτοις εἰς τὸ εἶδος τοῦτο οἱ ἄγγλοι ἀνεδείχθησαν διδάσκαλοι τῶν Γερμανῶν καὶ αὐτοὶ καταλαμβάνουσι τὴν πρωτίστην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὡς πρὸς τὴν ἐξάπλωσιν καὶ τακτικὴν λειτουργίαν τοιούτων, πράγματι κοινωφελῶν, ἰδρυμάτων.

Μεταφέρομεν τὸν φίλον ἀναγνώστην ἡδη εἰς μίαν τῶν βιομηχανικῶν τῆς Ἀγγλίας πόλεων. Οὐδὲν μέρος εὐρίσκωμεν δυνάμενον νὰ ἐλύσῃ τὴν προσοχὴν καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς αἰσθήσεις μας. Δάσος καπνοδοχῶν αἰωρεῖται πυκνῶς ὑπεράνω τῆς πόλεως, μίᾳ δὲ μόνον ὑπάρχει πλατεία δενδρόφυτος, ἐφ' ἧς οἱ βεβαρημένοι ὀφθαλμοὶ μας θ' ἀνεπαύοντο ἴσως, ἐὰν καὶ αὕτη δὲν ἦτον ἐμπλεως ἀνθρώπων, κόνεως καὶ ποικίλης ἄλλης ἀκαθαρσίας.

Ἐχομεν τὸ αἰσθημα, ὡρᾶν δεινὸς ἐφιάλης νὰ ἐπιέξῃ το στήθος μας καὶ μόλις ἀναπνεόμεν ἐν τῇ κοινορτώδει ταύτῃ καὶ καθύπερθε ἀτμοσφαιρᾶς, εἰς τὴν ὅμως τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βιομηχανίας χρεωστεῖ τὴν ἀκμὴν του, διότι καθ' ἃς ἡμέρας ὁ ἀήρ δὲν ἔχει τὴν φυσικὴν του ὑγρασίαν, πρέπει αὕτη νὰ παραχθῇ τεχνητῶς ἐν τοῖς νηματουργείοις.

Ὁ ἀτυχὴς λαός! διανοοῦμεθα κατ' ἴδιον καὶ στρέφομεν μετὰ οἰκτιρμοῦ τὰ βλέμματά μας πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἐργαστασίων ἐξερχόμενα ἀνθρώπινα ὄντα, γυναῖκας, περιτυλιγμένας πάντοτε διὰ βαρέων ὑφασμάτων, καὶ ἄνδρας, μὲ τὰς χεῖρας αἰωνίως εἰς τὰ θυλάκια τῶν περισκελιδῶν.

Πόσον θὰ ἦνε ἐξηγητημένοι καὶ κατακόποι ἐκ τῆς ἐργασίας ἐν τοιαύτῃ ἀτμοσφαιρᾷ! συλλογιζόμεθα καὶ πάλιν. Ἐν τούτοις ἂν δοκιμάσωμεν μίαν μόνον λέξιν νὰ τοῖς εἴπωμεν περὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Ἀγγλίας, εὐθὺς ὑφούσιν ὑπερηφάνως τὰς κεφαλὰς τῶν καὶ ἐκ τῆς προτέρας τῶν νοηλείας οὐδ' ἔχνος διακρίνομεν πλέον ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν.

Τοὺς ἐρωτῶμεν περὶ τῆς πορείας τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, καὶ ἀμέσως μᾶς δίδουσι ἐπαρκῆ ἀπόκρισιν, τοῖς ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ γηραιοῦ Γλάδστονος, καὶ ἕκαστος αὐτῶν δύναται νὰ μᾶς εἴπῃ, ὅτι ὁ ἀδάμαστος γέρων προτίθεται μετὰ τοῦ Tennyson, τοῦ δαφνηστεφοῦς ποιητοῦ, νὰ περιηγηθῇ τὰς ἀκτὰς τῆς Σκωτίας, ἢ νὰ διαπλεύσῃ τὴν θάλασσαν, τὴν χωρίζουσαν τὴν ἀτίτητον νῆσον ἀπὸ τῆς Νορβηγίας.

Πόθεν αἱ διάφοροι αὐταὶ γνώσεις; Εἶνε ἡ ὁγδοῆ περίπου ἑσπερινῆ ὥρα. Τὴν ὥραν ταύ-

την συνεθίζουσι οἱ ἐργάται νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸ δημαρχεῖον, ὅπου μανθάνουσι τὰ νέα τῆς ἡμέρας.

Τοὺς ἀκολουθοῦμεν καὶ ἀνερχόμεθα μετ' αὐτῶν μίαν κλίμακα εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα. Ἐδῶ ἀναγινώσκωμεν τὰς λέξεις „Free Library“. Καὶ ἐν πρώτοις μίᾳ θύρᾳ, ἀνωθεν τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή „Newspaper Room“, ἀνοίγεται, καὶ εἰσερχόμεθα εἰς εὐρείαν καὶ κατάφωτον αἴθουσαν. Ἐν τῷ μέσῳ γιγαντιαία τράπεζα, κύκλωθεν ἄλλαι μικρότεροι τράπεζαι, ἀναλόγια πανταχοῦ καὶ πολυάριθμα καθίσματα. Ἐπὶ τῶν τραπεζῶν εὐρίσκονται ἀπειράριθμοι ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ πολιτικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά καὶ θρησκευτικά. Καὶ γύρω τῶν τραπεζῶν τούτων, πρὸ τῶν ἀναλογίων καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν καθισμάτων κάθηται ἀναγνώσται βεβουθισμένοι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν τυπογραφικῶν φύλλον, ὧν τὸ περιεχόμενον ἀπλήστως καταβροχθίζουσι διὰ τῶν βλεμμάτων. Νεκρικὴ σιγὴ ἐπικρατεῖ, ἐνίοτε δὲ μόνον ἀκούεται θαυμαστικὸν τι ἐπιφώνημα, προερχόμενον ἐκ τῶν χειλέων μονομανοῦς ἀναγνώστου.

Ἐδῶ ἀπαντῶμεν ἀντιπροσώπους πάσης κοινωνικῆς τάξεως καὶ πάσης ἡλικίας. Ἐπὶ τῶν τοίχων κρέμονται προγράμματα καὶ κανονισμοί, ἐξ αὐτῶν δὲ μανθάνομεν, ὅτι οἱ κυριώτεροι ὄροι εἶνε νὰ φέρηται τις κοσμίως, νὰ μὴν ἦσυχος, νὰ μὴ ῥυπαίρῃ τὰς ἐφημερίδας, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως νὰ ἐγκαταλείπῃ τὸ δωμάτιον καὶ νὰ μὴ καπνίσῃ.

Εἰς τὸ ἄνω πάτωμα εὐρίσκεται τὸ κυρίως „Free Library“, ἦτοι δύο μεγάλοι θάλαμοι, ὅπου ἐν μεγίστῃ τάξει ὑπάρχουσιν ἐκτεθειμένα εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν τὰ πνευματικά

προϊόντα σχεδὸν ὅλων τῶν ἐθνῶν. Καὶ τὰ μὲν ξένα ἔργα, καλῶς δεδεμένα, παρέχονται εἰς τοὺς ἐπισκέπτας ἐν τῇ ἀρίστη μεταφράσει, τὰ δὲ ἐγγύρια ἀντιπροσωπεύονται διὰ τῶν καλλίστων καὶ οὐχὶ διὰ τῶν εὐνοτοτάτων αὐτῶν ἐκδόσεων. Αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, ἡ θεολογία, ἡ φιλοσοφία, ἡ ἱστορία, ἡ καλλιτεχνία, ἡ ποίησις, ἡ λεξικογραφία, ἡ παιδαγωγικὴ καὶ ἐν γένει πᾶς κλάδος ἀνθρωπίνης γνώσεως καὶ ἐπιστήμης ἀντιπροσωπεύεται ἐνταῦθα οὐχὶ μόνον διὰ τῶν ἀρίστων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ὁπωσδήποτε γνωστῶν βιβλίων, τὰ ὅποια προθύμως παρέχονται εἰς πάντα τὸν φέροντα ἀπόδειξιν ἐνὸς ὑπαλλήλου. Ἐπὶ τοῦ παρόντος τα βιβλία ἐπιτρέπεται ν' ἀναγινώσκονται ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ βιβλιοπωλείου καὶ οὕτω καθ' ἐκάστην αἱ αἰθουσαι βριθοῦσι κόσμου. Πλούσιοι καὶ πένητες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες ἀπολαύουσι μετ' ἴσης ἐλευθερίας καὶ ἴσων δικαιωμάτων τὰς ὠφελείας τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου καθιδρύματος.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν Ἀγγλίᾳ. Παρ' ἡμῶν δὲ τολμηρὸν βεβαίως θὰ ἦτο ν' ἀπαιτήσῃ τις ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργίαν τοιούτων ἰδρυμάτων, ἀφ' οὗ μέχρι τοῦδε πολλὰ ἄλλα, καὶ μεγάλα καὶ σοφώτερα ἡμῶν, ἔθνη δὲν ἠτύχησαν νὰ φεμελιώσωσι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μορφώσεως τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἐν τούτοις οὐδεμίᾳ τούλάχιστον βλάβῃ θὰ ἐγένετο, οὔτε εἰς τοὺς βιβλιοπώλας οὔτε εἰς τὸ φιλομαθὲς καὶ φιλόκαινον ἑλληνικὸν δημόσιον, ἂν πρὸς τὸ παρὸν ἐγένοντο ἀπόπειραί τινες τοιαῦται καὶ ἂν ἀπὸ τοῦδε κατεβάλλοντο προσπάθειαι χάριν ἔργων, ὧν ἡ τελειοποίησις καὶ διακρίσις ἐναπόκειται εἰς τὴν εὐφυῖαν καὶ δραστηριότητα τῶν μελλουσῶν γενεῶν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Η ΕΠΑΙΤΙΣ.

(συνέχεια).

— „Πολὺ μέρος τῆς ἀπολύτου ἀληθείας εὐρίσκω εἰς τοὺς λόγους Σαῶς“, ἀπήντησεν εἰς ταῦτα ἡ κυρία Φάλδνερ. „ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἀποφανθῶ ἀκέραιαν περὶ πάντων τούτων γνώμην, διότι δὲν ἠτύχησα ἢ μᾶλλον δὲν ἠτύχησα νὰ ζήσω εἰς τοιούτους συναστροφῶν κύκλους. Νομίζω ὅμως, ὅτι, ὅπως πανταχοῦ οὕτω καὶ ἐκεῖ, τὸ κακὸν προέρχεται ἐκ τῆς ὑπερβολῆς. Ἐχετε δίκαιον ἰσχυρίζομενος, ὅτι ἡμεῖς αἱ γυναῖκες εἴμεθα προωρισμένοι νὰ ζῶμεν ἐν στενοτάτῳ κύκλῳ, τῷ οἰκογενειακῷ δηλ., ὅπου πράγματι εὐρίσκομεν τὴν πηγὴν τῶν καθηκόντων μας καὶ πάσης εὐφροσύνης, καὶ εἶνε τῷ ὄντι ἀληθὲς ὅτι οὐδέποτε θὰ ὀρθοποδήσωμεν, οὐδέποτε θὰ πατήσωμεν ἐπὶ ἀσφαλοῦς ἐδάφους ἅμα ἐξέλθωμεν παντελῶς τοῦ κύκλου τούτου. Διατί ὅμως πάλιν νὰ στερηθῶμεν ἐντελῶς καὶ πάσης εὐκαιρίας, ἔστω καὶ σπανιωτάτης, καθ' ἣν δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὰ πνευματικά προσόντα μας καὶ ν' ἀπολαύσωμεν τὴν χάριν τῆς μετ' ἀνεπτυγμένων ἀνδρῶν συναστροφῆς; Ἐναντιοῦμαι καὶ ἐγὼ μετὰ πάσης δυνάμεως εἰς τὴν καθιέρωσιν ἐσπερίδων ἀνδρῶν, ἐπτάκις, ὡς ἐλέγετε, τῆς ἐβδομάδος διδομένων, καὶ βλέπω ὅτι ἡ ὑπερβολὴ αὕτη ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα πᾶσαν τῆς φυσικότητος ἀπώλειαν καὶ ἐντελῆ ἐξάντησιν. Ἀλλὰ μήπως δὲν ὑπάρχει καὶ ὡς πρὸς τοῦτο μέση τις ὁδός;“

— „Ἰσως ἐξεφράσθην ὑπερβολικῶς, ἤθελον . . .“

— „Ἄλλ' ἀφήσατέ με τώρα καὶ Σεῖς νὰ τελειώσω τὴν ὁμιλίαν μου“, ὑπέλαβεν ἐκείνη ἀποθουσα τὸν Φάλδνερ ἐλαφρῶς. „Ἐλέγετε προηγουμένως, ὅτι πολὺ σπανίως δύναται νὰ διαξαγάγῃσι ζήτημα ἐν διαρκεί ἐτοιμότητι πνεύματος

καὶ εὐτραπέλια. Ἐγὼ δύναμαι νὰ Σᾶς βεβαιώσω, ὅτι δὲν ὑπάρχει βαρετώτερον πρᾶγμα ἐν τῷ κόσμῳ τῆς μεταξὺ γυναικῶν παρουσίας ἄλλης τινὸς εὐφροσύνης γυναικῆς, ἥτις εὐρίσκει ἄνοστον καὶ ἐπιπόλαιον ὅτι δὲν ἀρέσκει εἰς τὴν ἴδιαν. Ἐν τοιαύτῃ συναστροφῇ αἰσθανόμεθα τὴν μεγαλειτέραν στενοχωρίαν καὶ ἐπὶ τέλους προτιμῶμεν νὰ ἐρυθρίασωμεν μὲ τὰς ὀλίγας γνώσεις μας ἐνώπιον ἀνδρὸς ἢ ἐνώπιον μίᾳς τοιαύτης κυρίας. Μὴ λησμονήτε ὅμως, ὅτι συνήθως ἐν ταῖς γυναικείαις συναστροφαῖς πρόκειται πρὸ πάντων περὶ τῶν οἰκειακῶν πραγμάτων, τῆς γειτονείας, ὁμοίων κοινωνικῶν ἐδησῶν καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν συμφῶν. Ἀλλὰ πρέπει μόνον εἰς αὐτοὺς τοὺς κύκλους νὰ περιορισθῶμεν, καὶ ὅτι ἐνδιαφέρει ὅλον τὸν λοιπὸν κόσμον καὶ συντείνει ἢ ἐκαμάθησις αὐτοῦ εἰς μὲρψωσιν τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὰ πρέπει νὰ ἦνε ὅλος διόλου ξένον πρὸς ἡμᾶς;“

— „Ὅχι δά! μὲ παρενόησατε· ἐγὼ δὲν εἶπον αὐτά.“

— „Ἐγὼ δὲν ἀρνοῦμαι“ ὑπέλαβεν ἐκείνη μετὰ ζωηρότητος, „εἶνε ἀληθὲς, ὅτι οἱ ἄνδρες ἔχουσι μᾶλλον ἐρρυθμὸν τινα μὲρψωσιν καὶ ὡς ἐκ ταύτης διακρίνουσιν εὐκόλως τὴν ἡμιμάθειαν καὶ τὴν ἐπιπόλαιον παιδείαν, ἣν καὶ περιφρονοῦσιν. Ἀλλὰ, Σᾶς βεβαιῶ, μὲ πόσῃ εὐχαρίστησιν προσέχομεν ἡμεῖς αἱ γυναῖκες εἰς τὰς συζητήσεις τῶν ἀνδρῶν, ὁσάκις μάλιστα περιορίζονται εἰς πράγματα οὐχὶ ὅλως ξένα πρὸς ἡμᾶς, π. χ. περὶ γνωστοτάτου τινὸς βιβλίου, τὸ ὁποῖον πολλὰκις ἀνεγνώμεν, εἴτε περὶ εἰκόνων καὶ χωρῶν, τὰς ὁποίας ἔτυχε νὰ ἴδωμεν καὶ νὰ ἐπισκεφθῶμεν. Ἡ τοιαύτη ἀκρόασις συντελεῖ βεβαίως εἰς διάπλυσιν τοῦ ἡμετέρου πνεύματος,

συμπληρωται δὲ βαθμηδὸν καὶ ἡ ἡμιτελής, ὡς δύσχυρῆσθε, μὲρῶσίς μας ἀν' ἡμᾶς ἐπιτραπή νὰ ἐκφραζώμεν καὶ ἡμεῖς τὴν γνώμην μας· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ κρίσις μας ἐνδυναμοῦται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ καθίσταται σὺν τῷ χρόνῳ ὠριμωτέρα, αὐτὸς δὲ εἶνε ὁ λόγος, δι' ὃν πᾶσα μετ' ἀνδρῶν σπουδαίων συναναστροφή εἶνε ὑψηλὴ τις ἀπολαύσις διὰ τὰς ἀνεπτυγμένας γυναῖκας. Ἐπὶ τέλους νομίζω, ὅτι δὲν κατοφαινεται δὲ καθόλου τοὺς ἀνδρας, ἀν' ἡμεῖς, αἱ γυναῖκες δηλ., προσέβηκεν ὑπομειδιῶσα, „δὲν διαπρέπωμεν ἐν ταῖς συναναστροφαῖς διὰ τοῦ πνεύματός μας, καὶ ἀν' ἀρνούμεθα νὰ ἐγκαταλείψωμεν παντελῶς τὸν στενὸν καὶ ἀφανῆ κύκλον, εἰς ὃν ἐτάχθημεν νὰ μένωμεν πάντοτε.“

XIV.

Ἐν τῇ ζωνῇ δὲ ταύτῃ τοῦ λόγου φορᾶ προσέλαβεν ἡ μορφή τῆς Ἰωσηφίνας ἰδιαίτερον τι κάλλος καὶ πολλὴ ἐρυθρότης ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου της· ἔλαμπον οἱ ὀφθαλμοὶ της καὶ τὸ μειδίαμα ἐκείνο, μεθ' οὗ ἐπέρανε τὸν λόγον, ἐνεχέ τι τὸ γοητευτικὸν καὶ συμπαθές. Ὁ Φρέβεν δὲν ἤξευρε τί νὰ θαυμάσῃ πρῶτον, τὴν ὠραιότητα τῆς γυναίκος ταύτης ἢ τὸ πνευμά της καὶ τὸν ἀφελῆ τρόπον, μεθ' οὗ ἐξεφράζετο.

— „ὦ! βέβαια!“ εἶπεν οὗτος ἐντροφῶν εἰς τὴν θέαν τῆς αἰρίας γυναίκος, „θὰ ἦτο πολὺ ἄδικον ἀν' ἡμεῖς οἱ ἄνδρες τοιαύτας λεπτὰς καὶ δικαίας ἀπὸ μέρους τῶν γυναικῶν ἀπατήσεις δὲν ἐλαμβάνομεν διόλου ὑπ' ὄψιν· διότι, κατ' ἐμὴν τοῦλάχιστον γνώμην, δυστυχεστάτη εἶνε ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἣτις τυχοῦσα ἐπιμελοῦς ἀνατροφῆς καὶ ὑγιῶς κατόπιν παιδεύσεως, ἐπομένως ποδοῦσα τὴν μετ' ἀνεπτυγμένων προσώπων συχὴν συναναστροφήν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἀληθῶς χρησίμων βιβλίων, οὐδεμίαν εὐρίσκει εἰς τοὺς περὶ αὐτὴν ὄρεξιν τοιούτων ὑψηλῶν ἀπολαύσεων καὶ οὐδέποτε ἐπιτυγχάνει ἀφορμὴν πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων της· ἀληθῶς, τοιοῦτος αὐστηρὸς τῆς γυναικὸς περιορισμὸς εἶνε βάσανος καὶ ἐσχάτη δυστυχία.“

Ἡ Ἰωσηφίνα ἐφόνη στενοχωρημένη καὶ σκοτεινὸν νέφος κατηφείας ἐκάλυψε τὸ ὄραϊον μέτωπόν της· ἐστῆναξεν ἀκουσίως, ὃ δὲ Φρέβεν μετὰ τρόμου τῶρα μόνις ἀντελήφθη, ὅτι γυνή, ὅποιαν αὐτὸς πρὸ μικροῦ ὡς δυστυχεστάτην ἐχαρακτήρισε, τοιαύτη τῷ ὄντι γυνὴ ἐκάθητο πλησίον του. Καὶ αὐτὴ, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ἐπρόδωκε τὴν ὁδύνην της. Διότι, ἠδύνατο μήπως ὁ σύζυγός της ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς λεπτὰς ἀξιώσεις της; Αὐτὸς, ὃ ὅποιος ἐν τῇ συζύγῳ του εὐρίσκει μόνον τὴν καλλίστην ἐπιστάτριαν τοῦ οἴκου καὶ τῶν κτημάτων του, καὶ πᾶσαν ἄλλην πνευματικὴν διάχυσιν ἀρῆσκουσαν εἰς ἀνεπτυγμένα ὄντα καὶ διὰ τοῦτο ἐπιθυμητὴν, περιεφρόνει ὡς ὄχι πρακτικὸν πρᾶγμα, ἠδύνατο μήπως αὐτὸς νὰ ἱκανοποιήσῃ οἰανδήποτε ἀξίωσιν περὶ ὑψηλοτέρας τιμῆς ἀπολαύσεως; Ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, δὲν ἦτο πιθανώτερον, ὅτι αὐτὸς ἀπηγόρευε σκοπίμως καὶ ἀνεκίτητον ἀποτόμως πᾶσαν τῆς γυναικὸς πρὸς τὰ τοιαῦτα τάσιν;

Πρὶν ἔτι συνέλθῃ ὁ Φρέβεν καὶ δυνήθῃ νὰ δώσῃ γενικώτερον τινὰ εἰς τοὺς λόγους του τροπὴν, ἀποτρέπων τὴν ὁμίλιαν ἀπὸ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἡ Ἰωσηφίνα εἶπε, χωρὶς νὰ δεῖξῃ εἰς τὸν Φρέβεν, ὅτι ἐνεβάθυνεν εἰς τοὺς λόγους του: „Ἡμεῖς ὁμῶς ἐδῶ, εἰς τὴν ἐξοχὴν ζῶμεν βέβαια πολὺ ἡσυχώτερα, δὲν εἰμεθα ὁμῶς καὶ τόσον μεμονωμένοι, ὅσον ἠθέλεν ἴσως νομίσει ὁ κατὰ πρῶτον ἡμᾶς ἐπισκεπτόμενος· αἱ ἐπισκέψεις δὲν εἶνε σπάνιαι· παρατηρήσατε ἐκεῖ εἰς τὸν καθρέπτην, πόσα ἐπισκεπτήρια εἶνε σωρευμένα.“

Ὁ Φρέβεν εἶδε πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ἐνθυμήθη τὸ ἐπισκεπτήριον ἐκεῖνο. „Ναί, βέβαια!“ εἶπε μεγαλοφώνως, ἐκβάλλων αὐτὸ ἀπὸ τοῦ καθρέπτου, ὅπου ἦτο προσηρημένον. „Πρὸ στιγμῆς μάλιστα ἐδοκίμασα καὶ νὰ κλέψω ἐν ἀπὸ αὐτά. Φαντασθῆτε, μέχρι τῆς χθὲς ἀκόμη δὲν ἤξευρα, ὅτι ὁ φίλος μου ἐνυμφεύθη, τὸ δὲ ὄνομα Σας ἔμαθον μόνις πρὸ ὀλίγου διὰ τοῦ ἐπισκεπτηρίου τούτου. Ὁνομάζεσθε Τ, δὲν εἶνε;“

— „Μάλιστα“ ἀπεκρίθη αὐτὴ μειδιῶσα, „καὶ τὸ ἄσημον τοῦτο ὄνομα ἀντήλλαξα μετὰ τὸν ὄραϊον τοῦ βαρβίνου συζύγου μου τίτλον.“

— „Ἄσημον; Ἐάν πατήρ Σας ἦτον ὁ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο συνταγματάρχης, τότε διόλου ἄσημον δὲν εἶνε τὸ ὄνομα Σας.“

Ἡ Ἰωσηφίνα ἠρυθρίασεν. „Ἄχ, τὸν καλὸ μου τον πατέρα!“ εἶπε στενάξασα. „Πολλὰ ἤκουσα νὰ διηγούνται περὶ αὐτοῦ, ὅτι διέπρεφεν ὡς ἀνδρεῖος ἀξιοματικὸς τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος καὶ ὅτι ἐτάφη ὡς στρατηγός. Ἐγὼ δὲν τὸν ἐγνώρισα· μίαν μόνην φοράν, ἐνθυμοῦμαι, τὸν εἶδον ἐπιστρέψαντα ἐκ τῆς ἐκστρατείας, καὶ κατόπιν οὐδέποτε πλέον.“

— „Δὲν ἦτον Ἑλβετός;“ ἠρώτησεν ὁ Φρέβεν.

Αὐτὴ τὸν ἐβλεπεν ἐκπληκτος. „Ἄν δὲν ἀπατώμαι, ἡ μητέρα μου, νομίζω, ἔλεγεν ὅτι ἔχει συγγενεῖς εἰς τὴν Ἑλβετίαν.“

— „Καὶ ἡ μήτηρ Σας δὲν ὀνομάζεται Λαύρα, καὶ κατὰγεται ἀπὸ ἰσπανικοῦ γένους;“

Ἡ Ἰωσηφίνα ὠχρίασε καὶ ἤρχισε νὰ τρέμῃ ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῆτῳ ταύτῃ τοῦ Φρέβεν ἐρωτήσε. „Μάλιστα, ναί, ὀνομάζετο Λαύρα!“ ἀπήντησεν, „ἀλλά, δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, πῶς καὶ πῶθεν γνωρίζετε περὶ τῆς οἰκογενείας μου αὐτὰς τὰς λεπτομερείας; Εἶπατε ἀπο ἰσπανικοῦ γένους, ἐξηκολούθησε ζωηρότερον, συνελοῦσα, „ὡς πρὸς αὐτὸ ἀπατάσθε· ἡ μήτηρ μου δὲν ὀμιλεῖ τὴν ἰσπανικὴν καὶ δὲν ἦτο ἰσπανίς.“

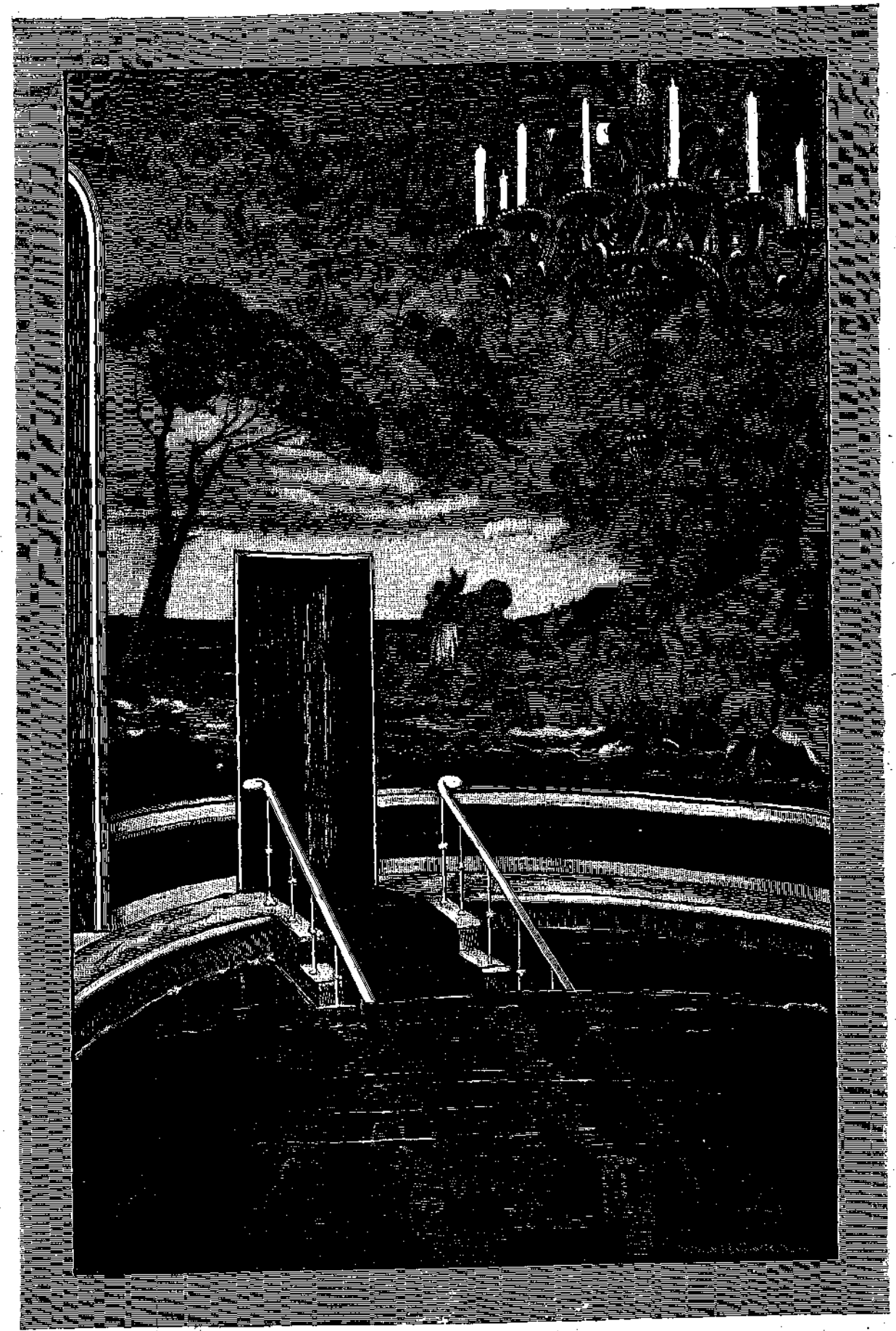
— „Πῶς; Λοιπὸν ἀπέθανεν ἡ μήτηρ Σας;“

— „Πρὸ τριῶν ἐτῶν, κύριε,“ ἀπήντησεν ἡ Ἰωσηφίνα τεδλιμμένη.

— „Μὴ Σὰς κατοφανῆ, παρακαλῶ, διὰ τὰς συχὰς ἐρωτήσεις μου· ἡ μήτηρ Σας δὲν εἶχε μαῦρα μαλλιά καὶ ἔσση μελαγχροινὰ μάτια ὅπως Ἔσεῖς; Δὲν Σὰς ὀμοίαζε πάρα πολὺ;“

— Ἐγνώρισάτε μήπως τὴν μητέρα μου;“ ἠρώτησέ περιφοβὸς καὶ ἔτρεμε κάλιν σύσσωμος.

— „Ὅχι· ἀλλ' ἀκούσατε τὴν ἐξῆς περιέργον σύμπτωσιν, ὅτελαβεν ὁ Φρέβεν·“ στοιχηματίζω εἰς ὃ, τι θέλετε, ἀν' αὐτὸς, περὶ τοῦ ὁποίου εὐθὺς τῶρα θὰ Σὰς πῶ καὶ τὸν ὅποιον τυχεῖως πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἐγνώρισα, δὲν εἶνε ἀφῆκτως ἓνας πολὺ σημαντικὸς ἀνθρώπος καὶ συγγενὴς τῆς μητρός Σας.“ Καὶ διηγῆθη τὰ κατὰ τὸν Δὲν Πέτρον, πῶς συνητηθῆ δηλ. μετ' αὐτοῦ πρὸ τῆς εἰκόνης ἐκείνης τῆς πινακοθήκης, καὶ συγχρόνως διέταξε νὰ φέρωσιν ἐκ τοῦ κοιτωνῶν του τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο ἀντίγραφον, τὸ ὅποιον καὶ εἶδειξεν εἰς τὴν Ἰωσηφίναν. Τῇ διηγῆθη ἐπίσης πῶς ἐγνώρισθησαν καλλίτερα καὶ πῶς ἐξέθηκεν ὁ Δὲν Πέτρος τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀτυχῶς ἐκεῖνου ἐρωτῶς του. Ἐννοεῖται, ὅτι εἶχε τὴν διακρίσιν νὰ παραλείψῃ τὰ κατὰ τὴν ρομαντικὴν ἐκείνην μετὰ τοῦ ἀνταρστοῦ του συνάντησιν ὡς καὶ τὴν ἐν ὄρα νυκτὸς μετάβασιν τῆς κόρης εἰς τινος φίλης της καὶ τὰ παρόμοια, καὶ ἐν γένει κατώρθωσεν ἐξ ἀβροφροσύνης νὰ παρασιωπήσῃ διὰ τινος ἀναχρονισμοῦ τὴν ἀφορμὴν τῆς ἐσπευσμένης φυγῆς τῆς Λαύρας. Προσέβηκε δὲ ἐν τέλει, ὅτι,

ΤΟ ΕΝ ἸΝΣΕΛΕΛΟΣ ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΝ ΚΟΙΤΜΒΗΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

κατὰ τὴν γνώμην του — ἂν πράγματι ἦτον ἰσπανὴς ἢ μή-
τηρ τῆς Ἰωσηφίνας — αὐτὴ ἢ Λαύρα καὶ ὁ Ἑλβετὸς συν-
ταγματάρχης θὰ ἦσαν ἀφύκτως οἱ γονεῖς τῆς κυρίας Φάλδνερ.
Ἡ Ἰωσηφίνα ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις καὶ ὡσεὶ παραδεδω-
μένη εἰς ἀναπόλησιν τῶν παρελθόντων ἐστήριξε τὸ μέτω-
πον εἰς τὴν χεῖρα καὶ πράγματι ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἠδύνατο
ἀμέσως ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς εἰκασίας τοῦ Φρέβεν.

— „Μὴ κακιάνετε“, εἶπεν ὁ Φρέβεν, „ἂν παρεφέρθη
καὶ ὑπέπεσα ἴσως εἰς τὸ σφάλμα νὰ δοκιμάσω τὴν ἐξήγησιν
παραδόξων συμπτώσεων.“

— „Διατί, καλέ, νὰ δυσαρστηθῶ;“ ἀπάντησεν ἐκείνη
ἐν συγκινήσει. „Ἐἴνε ἢ μαύρη τύχη μου, ἦτις πάλιν θέλει
νὰ ἐπισκοπήσῃ φαεινὴν τινα τοῦ παρελθόντος ἐμφάνισιν.
Μήπως ἐπιτρέπεται μοι νὰ ὑποθέσω κἄν, ὅτι ἐπιφυλάσσονται
μοι εὐτυχεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ στιγμαί;“

— „Θεέ μου! Θεέ μου! τί ἔκαμα!“ ἐφώνησεν ὁ Φρέβεν,
ὅταν εἶδε πῶς τὰ δάκρυα ἐπλημμύρησαν τοὺς ὀφθαλμούς
της. „Ἀλλά, κυρία, ἔλα αὐτὰ ἦσαν ἀπλή ὅσον καὶ ἀνόητος
εἰκασία μου. Εἶπατε, ὅτι ἡ μήτηρ Σας δὲν ἦτο Ἰσπανίς.
Ἔσοις βέβαια γνωρίζετε τοῦτο καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον,
ὡς θυγάτηρ αὐτῆς“

XV.

— „Ἄλλ' ἀκριβῶς εἰς τοῦτο ἐγκρατεῖται ἡ δυστυχία μου,
κύριε Φρέβεν“, ἐξηκολούθησε δοκρυροῦσα νὰ λέγῃ ἡ Ἰω-
σηφίνα, „ὅτι μὴ ἔχουσα κανένα ἀπολύτως συγγενῆ δὲν δύ-
ναμαι συνεπῶς νὰ ἐκφέρω καὶ καμμίαν ἀσφαλῆ γνώμην περὶ
τοῦ οικογενειακοῦ παρελθόντος μου. Πόσον εὐτυχεῖς εἶνε
οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ὅσοι ζῶντες ζώσας βλέπουσι πολλὰς
περὶ αὐτοὺς γενεὰς καὶ συνδέονται διὰ τοῦ συγγενικοῦ δε-
σμοῦ πρὸς τόσους καὶ τόσους καλοὺς καὶ χρησίμους ἀνθρώ-
πους! Πόσον ὠραία εἶνε τὰ ὀνόματα θεοῦ, θεῖα· εἶνε δεύ-
τεροι πατέρες καὶ μητέρες“ καὶ πόσον γόητρον ἔχει τὸ ὄνομα
τοῦ ἀδελφοῦ! Σὰς βεβαιῶν, ἂν ἤμην ἰκανὴ νὰ φθονήσω ποτὲ
ἓνα ἄνθρωπον, κανένα ἄλλον δὲν ἠθέλον φθονῆσαι εἰμὴ κό-
ρην, ἦτις θὰ ἔχεν ἀδελφόν· ἠθέλον τὴν φθονῆσαι, καὶ ἄς
ἦτον αὐτὸς ὁ ἀδελφὸς ὁ μόνος ἐπιστήμιος, φυσικὸς καὶ εἰ-
λικρινῆς τῆς κόρης ἐκείνης φίλος καὶ προστάτης.“

Ὁ Φρέβεν περιφοβὸς ἤλλαξε συνεχῶς θέσιν ἐν τῇ αἰ-
θοῦσῃ, διότι μὲ πολλὴν στενοχωρίαν συνηθάνετο ἦδη, ὅτι
ἐφαίνετο ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν χορδὴν τῆς καρδίας τῆς Ἰω-
σηφίνας, ἦτις ἀνέδιδε τὸν σπαρακτικώτερον ἦχον· προέβλεπε
δὲ καὶ ἐξηγήσεις ἀπὸ μέρους τῆς γυναίκος, ἃς δὲν ἦτο δυ-
νατὸν ἢ μετ' ἀδημονίας ν' ἀκούσῃ. Ἔσιωπα λοιπὸν, καὶ
ἐκείνη ἀπομάχασα τὰ δάκρυα ἐξηκολούθησε:

— „Πάντοτε ἡ τύχη ἠθέλησε νὰ διατελῶ ὑπὸ διαρκῆ
δοκιμασίαν. Ὑπῆρξα τὸ μόνον τῶν γονέων μου τέκνον καὶ
οὕτω ἐστερήθην τὸ φυσικὸν εὐεργέτημα νὰ ἔχω ἀδελφοὺς
καὶ ἀδελφάς· ἐζῶμεν μεταξύ ὅλως ξένων πρὸς ἡμᾶς ἀνθρώ-
πων καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐγνωρίσα κανένα ἐκ τῶν συγγε-
νῶν μας. Ὁ πατήρ μου διεφάνει ἀνέκαθεν πρὸς τοὺς ἐν
Ἑλβετία οἰκίους του, διότι ἡ μήτηρ μου πολλάκις μοὶ διη-
γεῖτο, ὅτι ἐκεῖνοι συνεχῶς ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ πατρὸς μου,
νυμφευθέντος αὐτὴν καὶ ἄχι ἄλλην τινα πλουσίαν ἐν Ἑλβε-
τία κόρην, τοῦθ' ὅπερ ἠθέλον νὰ τῷ ἐπιβάλλωσι. Καὶ αὐ-
τὸν τὸν πατέρα μου ὀλίγον ἐβλεπα· ἦτο στρατιωτικὸς τῆς
ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας καί, ὡς γνωρίζετε, οἱ καιροὶ ἐκεῖνοι ἦσαν
διαρκῆς πόλεμος. Οὐδὲν ἄλλο λοιπὸν μοὶ ἔμεινεν ἐκτὸς
τῆς καλῆς μου μητρὸς, καὶ αὐτὴ ἀνεπλήρου ὅλους τοὺς

ἄλλους συγγενεῖς μου. Ὅταν καὶ αὐτὴ ἀπέθανεν, ἔμεινα
ὅλως ἐγκαταλειμμένη ἐν μέσῳ ὅλου τοῦ κόσμου, διότι ἐξ
ὅλων τῶν τότε ἀνθρώπων οὐδεὶς ὑπῆρχε, πρὸς ὃν νὰ ὑπάγω
καὶ νὰ εἶπω: ἀπέθανον οἱ ἐκτρέφοντες καὶ προστατεύοντές
με, υἱοθετήσατέ με ὑμεῖς . . .!“

— „Καὶ ἡ μήτηρ Σας δὲν ἐκαλεῖτο λοιπὸν Τορτόζη;“
ἠρώτησεν ὁ Φρέβεν.

— „Μητέρα μόνον τὴν ἀπεκάλουν, καὶ δὲν ἐνθυμούμαι
ποτέ νὰ μοὶ ἀμιλήσῃ περὶ τοῦ παρελθόντος της· κατόπιν,
ὅταν ἐμεγάλωσα, ἦτο πάντοτε ἀσθενής. Ὁ πατήρ μου τὴν
ὠνόμαζε Λαύραν καὶ εἰς τὰ ὀλίγα οικογενειακὰ ἐγγραφα,
ὅσα ἐβρέθησαν μετὰ τὸν θάνατόν της καὶ ἐδόθησαν εἰς
ἐμὲ, ἀναφέρεται ὡς Λαύρα Τ“

— „Ἔτσι λοιπὸν!“ ἐφώνησε μὲ φαιδρὸν ὕφος ὁ Φρέ-
βεν, „αὐτὸ εἶνε φῶς φανερόν. Λαύρα ὠνομάζετο ἡ μήτηρ
Σας καὶ Τ οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ ἦνε εἰμὴ Τορ-
τόζη, διότι βέβαια τὸ δραπετεῦσαν τότε ἐρωτικὸν ζῶγος
ἐφρόντισε νὰ μεταβάλλῃ τὸ ὄνομά του· ἀφοῦ λοιπὸν τὸ
ὄνομα τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν Ἑλβετὸν συνταγματάρχην, καὶ
Σεῖς ἢ ἰδία ὁμολογεῖτε, ὅτι ἡ εἰκὼν αὐτῆ ὁμοιάζει κατ' ὅλα
μὲ τὴν μητέρα Σας, ὁ δὲ καλὸς μου Δὸν Πέτρος εὗρισκεν
ἐν τῷ πρωτοτύπῳ τῆς πινακοθήκης τὴν ὠραίαν του Λαύραν,
τότε δὲν εἶσθε πλέον ὀλομόναχοι εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' ἔχετε
ἓνα λαμπρὸν ἐξάδελφον τοῦλάχιστον, δηλ. τὸν Δὸν Πέτρον
de San Montanjo Ligez! Ὡ, πόσον θὰ χαρῆ ὁ φίλος μου
Φάλδνερ μὲ τὴν περιήρημον αὐτὴν συγγένειαν;“

— „Ὁ Θεὸς φυλάξου! Ὁ σύζυγός μου νὰ χαρῆ!“ εἶπεν
ἐκείνη περίλυπος καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν της εἰς τὸ μαν-
δήλιόν της.

Ὁ Φρέβεν δὲν ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ πῶς αὐτὴ ἡ
γυνὴ ἐξελάμβανεν ὅλα τὰ πράγματα κατ' ἑλῶς διάφορον ἢ
αὐτὸς τρόπον· διότι αὐτὸς βέβαια εἰς τὴν παρούσαν περι-
στασιν οὐδὲν ἄλλο ἐβλεπεν, εἰμὴ τὴν χαρὰν τοῦ φίλου του
Δὸν Πέτρον, εὗρισκοντος μίαν κόρην τῆς Λαύρας του. Ὁ
φίλος του ἦτο πλούσιος, ἀνύπανδρος, καὶ ἔτρεφεν ἀκόμη
τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον διὰ τὴν Λαύραν του ἐνθουσιασμόν, ἐπο-
μένως ὁ Φρέβεν ὑπελόγιζε καὶ μίαν λαμπρὰν κληρονομίαν
διὰ τὴν Ἰωσηφίναν, πρὸς ἣν ἦτον ὁ φίλος του διὰ τὸσον
παραδόξου δεσμοῦ συνδεδεμένος. Ἀπέτρεψε λοιπὸν τὴν σύ-
ζυγον τοῦ φίλου του ἀπὸ τῶν ἀπαισιοδόξων σκέψεων της.
Ἄλλ' ἐκείνη ἔκλαιε διαρκῶς καὶ ἐπὶ τέλους εἶπε:

— „Διόλου δὲν γνωρίζετε τὸν Φάλδνερ, καὶ πολὺ ἀπα-
τάσθε νομίζοντες ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις τοιούτων εἰκασίῶν θὰ
τὸν εὐχαριστήσῃ ὡς ἀπροσδόκητον εὐτύχημα. Δὲν ἠξέυρετε
πόσον εἶνε καχύποπτος. Αὐτὸς θέλει ὅλα τὰ πράγματα νὰ
ρυθμιζόνται πρὸς τὸν συνήθη ροῦν τῶν ἰδίων αὐτοῦ σκέ-
ψεων, ὅλα νὰ ἦνε τακτικὰ καὶ φυσικὰ, μισὲ δὲ ἀπὸ καρδίας
πάν τὸ ἀσύνηδες ἢ ἔκτακτον. Ὁφείλω ἄλλως τε“, προσ-
έθηκεν ἄνευ τινὸς περὶ τὸ ὕφος πικρίας, „ὀφείλω πάντοτε
νὰ θεωρῶ ὡς θεῖαν χάριν, ὅτι συνεδέθη μὲ πλουσίον καὶ
περιβλεπτόν ἄνδρα, ὁ ὅποιος μάλιστα ἠρέσθη καὶ εἰς ὀλί-
γιστα περὶ τῆς ἀπὸ εὐγενῶν καταγωγῆς μου μαρτύρια. Τάχα
δὲν το ἀκούω κατ' ἐκείνην“ εἶπε καὶ πάλιν κλαίουσα, „ὅτι
αὐτὸς ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ σύζυγον ἐκ τῶν σημαντικωτέρων
τοῦ τόπου του οἴκων, καὶ νὰ νυμφευθῇ ταύτην ἢ ἐκείνην
τὴν πλουσιωτάτην κόρην; Μήπως δὲν μοὶ το λέγει συχνό-
τατα, ὅταν μάλιστα ἀναφυῆ καμμία δυσἀρεσκεία, ὅτι οἱ
τίτλοι τῆς εὐγενείας μου εἶνε ἀμφίβολοι, ὅτι οὐδὲν οὐδεὶς
γνωρίζει περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς μητρὸς μου καὶ ὅτι πολ-
λοὶ ἐκ τῶν φερόντων τὸ οικογενειακὸν μου ὄνομα ἐν Ἑλβε-

τία ἀπέβαλον ἤδη τοὺς τίτλους των καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ
ἐμπορικὸν στάδιον;“

Ἄλλὰ τώρα πρώτην φοράν διεῖδεν ὁ Φρέβεν τὸ φοβε-
ρὸν τοῦτο μυστήριον τῆς οικογενείας τοῦ φίλου του καὶ εἶπε
κατ' ἐαυτόν. „Λοιπὸν εὗρισκομαι εἰς οἶκον δυστυχίας καὶ
ἔχω ἐνώπιόν μου δυστυχῆς συνοικέσιον! Λοιπὸν οὐχὶ ἐξ ἔρω-
τος, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ὑπανδρεύθη ἡ ταλαίπωρος κόρη, διότι
ἦτο μόνη ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ὁ Φάλδνερ, τὸν ξέωρα δά, τὴν
ἐπῆρε, διότι ἦτον ὠραία καὶ κατὰλληλος πρὸς ἐπίδειξιν.
Κακόμοιρη γυναῖκα! Καὶ ὁ ἀπάνθρωπος τὴν μέμφεται διὰ
τὴν ἀτυχίαν της καὶ τὴν κάμνη νὰ συναισθάνεται πάντοτε
ὅ,τι ὀφείλει πρὸς αὐτόν.“ Μικτὸν αἰσθημα ἀποστροφῆς κατὰ
τοῦ φίλου του καὶ οἴκτου πρὸς τὴν ὠραίαν καὶ δυστυχῆ γυ-
ναῖκα εἴκωνεν αὐτὸν πρὸς ταύτην, καὶ κατέβαλλεν ἦδη ὁ
Φρέβεν ὅλας τὰς δυνάμεις του ὅπως ἐμπνεύσῃ αὐτῇ θάρρος
καὶ ἐμπιστοσύνην. Εἶπε δὲ τέλος ψιθυρίζων: „Τότε κάμετε
ὡς ἂν νὰ μὴ ἐλέγθησαν αὐτὰ, ὅσα εἶπομεν. Βλέπω ὅτι πολὺ
Σὰς ἐλόγησαν. Τί ὠφελεῖ νὰ τὰ μάθῃ ὁ Φάλδνερ; Ἄς
κρύψωμεν λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν τὰς ἀνοήτους εἰκασίας μου,
ἀφοῦ εἰς οὐδὲν καλὸν θὰ συντελέσωσιν ἀνακοινοῦμεναι
αὐτῷ“

Ἐκθαμβὸς ἠτένισε πρὸς αὐτὸν ἡ Ἰωσηφίνα· τὰ δάκρυά
της ἀπεσβέσθησαν εἰς τοὺς ἀνοιχθέντας ὀφθαλμούς της
καὶ ὁ Φρέβεν ἐνόμισεν, ὅτι διεῖδεν εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ
προσώπου της ἐν εἶδος ὑπερηφανείας. „Κύριέ μου“, εἶπε καὶ
ὑψήλωσεν ὀλίγον κινήθησα ἀπὸ τῆς θέσεώς της, „δὲν ἠμ-
πορῶ νὰ πιστεύσω ὅτι λέγετε τοῦτο σπουδαίως, πρέπει ὅμως
ἡμεῖς νὰ ἦσθε πεπεισμένοι, ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ βαρῶνου
Φάλδνερ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ κανὲν μυστικὸν μαζὶ Σας, χω-
ρὶς νὰ τὸ ξέωρῃ καὶ ὁ σύζυγός της!“

Ταῦτα λέγουσα ἀπέθηκε ὀλίγον ἀποτόμως τὸ πρὸ αὐ-
τῆς κύπελλον τοῦ τσαίου, ἐσηκώθη καὶ μικρὸν ὑποκλιθεῖσα
ἐγκατέλειπε τὸν ἐκπληκτον ξένον. Ὁ Φρέβεν κατ' ἀρχὰς
ἠθέλησε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ καὶ νὰ ζητήσῃ συγγνώμην δι'
ὅ,τι ἔκαμεν, ἀλλ' ἐκείνη ἔγεινεν εὐθὺς ἀφαντος διὰ τῆς θύ-
ρας, πρὶν αὐτὸς συνελθῆ καὶ πεταχθῆ ἀπὸ τὴν θέσιν του. —
Ἀδημονίῳν κατῆλθεν εἰς τὸν κήπον· δὲν ἠξέυρεν ἂν ἔπρεπε
νὰ ἐπιπλήξῃ τὸν ἑαυτόν του ἢ νὰ αἰτιαθῆ τὴν εὐαισθησίαν
τῆς γυναίκος, τὴν ὁποίαν εὗρισκε τώρα τοῦλάχιστον λίαν

ὑπερβολικῆν. Ἐν τούτοις, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς παρο-
μοίας περιστάσεις, ἐφυγράνθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ αἷμα
του καὶ τὸ πνεῦμά του ἠσύχασε καὶ ἔπαυσε νὰ σκέπτηται
δι' αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἄλλὰ πάντοτε εὗρισκέ τι δικαιο-
λογεῖν τὴν Ἰωσηφίναν. „Αὐτὴ, καλέ, δὲν πρέπει νὰ τὸν
ἠγάπησέ ποτε!“ Ἔλεγε κατ' ἐαυτόν ὁ Φρέβεν. „Καὶ οὐ-
δεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὴν μεταχειρίζεται σκαιῶς καὶ
ὅτι περισσότερο δεικνύεται πρὸς αὐτὴν ὡς κύριος ἢ ὡς σύ-
ζυγος. Συνεκινήθη, ὡς παρετήρησα, ὅταν ὠμίλουν περὶ ὑψη-
λοτέρων τιῶν τοῦ βίου ἀπολαύσεων, καὶ εἶδον πῶς ἐτρόμα-
ξεν, ὅταν ἐνόησεν ὅτι δὲν διέφυγον τὴν προσοχὴν μου οἱ
περὶ τῆς ἰδίας δυστυχίας ὑπανιγμοὶ της. Εἶχε βέβαια δι-
καιον μεταμεληθεῖσα, διότι ἐπρόδωκε τὴν ἑλλείψιν πάσης
εὐτυχίας εἰς ἓνα φίλον τοῦ συζύγου της. Καὶ ὅταν ἐγὼ κα-
τόπιν ἐξετάθην τόσον πολὺ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος καὶ
μετὰ τινὸς βεβαιότητος ὠμίλησα περὶ τῆς καταγωγῆς της,
θίξας πιδανῶς καὶ χορδὴν, ἦν οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἐφάσσε,
δὲν εἶχε δικαίον ἐπίσης νὰ παραφερθῇ; Καὶ ἀφοῦ ἐξέφρα-
σεν αὐτὴ τὴν ὑποψίαν καὶ τὴν συνήθη τοῦ βαρῶνου ἀμφι-
βολίαν, δὲν ἐφαίνετο περιφοβὸς καὶ στενοχωρημένη, καὶ πῶς
πάλιν ἐγὼ νὰ τολμήσω νὰ προτείνω τὴν ἀποσιώπησιν τοῦ
πράγματος πρὸς τὸν μόνον αὐτῆς φίλον, τὸν σύζυγόν της;
Ὡς πρὸς τοῦτο εἶχε πολὺ δικαίον νὰ φοβῆται, διότι τοιοῦτο
μυστικὸν ἐδέσμευεν αὐτὴν ἀπέναντι ἐμοῦ. Φαίνεται ὅτι ἡ
πρότασίς μου ἦτον ὀλίγον παράδοξος καὶ ἀδιάκριτος. „Καὶ
οὕτω ὁ Φρέβεν διὰ τῶν σκέψεων τούτων κατήντησε νὰ δι-
καιώσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ φίλου του σποδιδὼν τὴν ἐπιφυλα-
κτικὴν διαγωγὴν της εἰς τὸν εὐγενῆ ὄντως χαρακτῆρά της.
Διότι ἦτον ἄξιον ἀπορίας πῶς μάλιστα εἰκοσαετῆς κόρη κα-
τάρθου νὰ συνενοῖ τόσα ὀμοῦ προσόντα, ἰσχρὸν ἀπ' ἐνὸς χα-
ρακτῆρος καὶ στόχασιν, ἀσυνήθη πνευματικὴν μὲρφοσιν καὶ
ὅλα ταῦτα ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κατ' ἡμᾶς
κοινωνικοῦ βίου. Συνηθάνετο, καὶ τοῦτο πρώτην φοράν
κατὰ τὸν βίον του, ὅτι πράγματι αἱ γυναῖκες ἔχουσι λεπτό-
τητα τινα καὶ εὐφυΐαν καὶ δύναμιν καὶ ὑπεροχὴν, ἐνὶ λόγῳ
μυστηριώδη τινα ἰδιοφυΐαν, ἣν οὐδ' οἱ μᾶλλον ὑπερήφανοι
καὶ σπουδαιότεροι ἄνδρες ἔχουσι.

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.]

(ἔπειτα συνέχεια.)

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

Δὲν ἔντρομαι καθόλου νὰ τὸ πῶ
Πῶς δίχως νὰ ἐλπίζω σ' ἀγαπῶ
Καὶ πῶς πόνῳ καὶ χάνομαι γιὰ σένα.
Δὲν τῶχει ὁ στρατιώτης γιὰ ἔντροπῃ
Τὰ στήθη του νὰ δεῖξῃ καὶ νὰ πῇ
Πῶς εἶν' ἀπὸ τῆ μάχῃ πληγωμένα.

Τιμὴ 'ς ἐκείνον, ὅπου πληγωθῆ
Ἄπ' τοῦ ἐχθροῦ τὸ βόλι ἢ τὸ σπαθί
Γιὰ τὴν καλή, γιὰ τὴ γλυκεῖα πατρίδα!
Τιμὴ 'ς ἐκείνον, ὅπου μιὰ ματιὰ
Τ' ἀνοίγει 'στὴν καρδιὰ λαβωματιὰ,
Κι' ὅπου ἀγαπᾷ χωρὶς καμμίαν ἐλπίδα.

Εἰς τὸ Λεγόμενον Ρωσσίαθς Κυρίας.

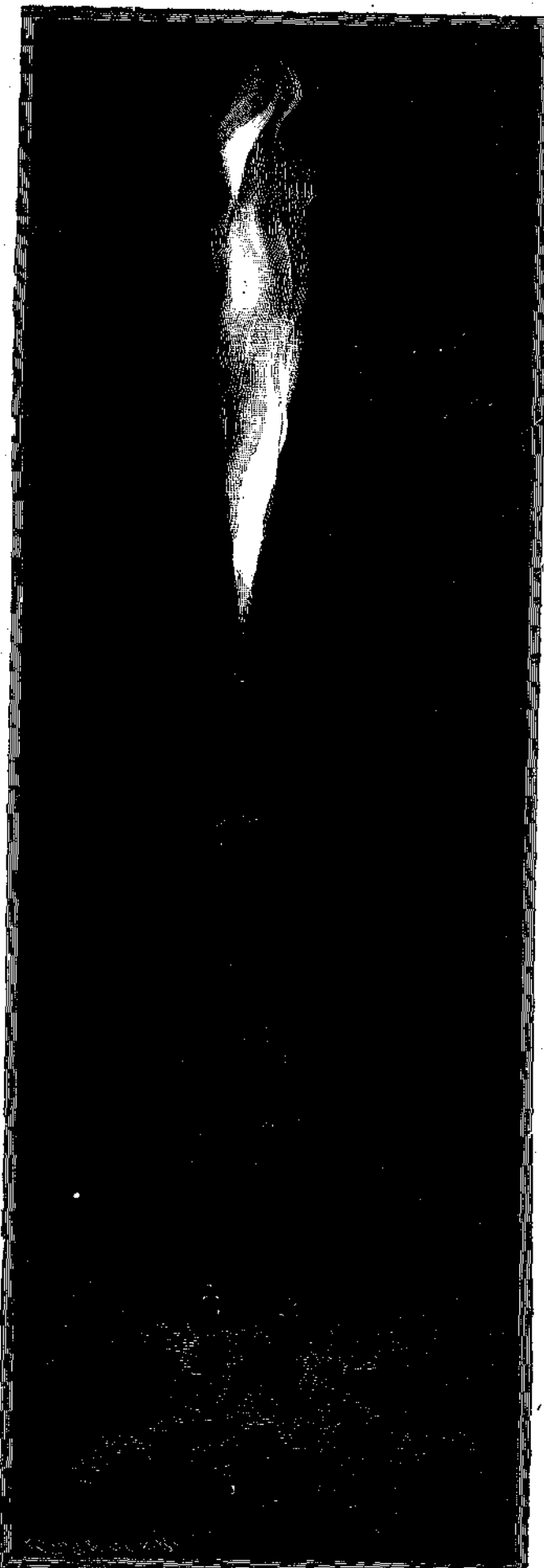
Ἡ καρδιὰ πρέπει νὰ πάθῃ,
Νὰ βαγίσῃ, νὰ τριφθῇ . . .
Δὲν πονεῖ γιὰ ξένα πάθη,
Ἄν δὲν ἔπαθε κι' αὐτὴ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΑΙ ΕΠΑΥΛΕΙΣ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΤΟΥ Β. ΒΑΣΙΛ. ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ. (τέλος.)

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εκτεθέντων ἔλαβον οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται ἐνοιῶν τινα περὶ τῆς λαμπρότητος, ἣτις ὑπάρχει διακεχυμένη εἰς τὰ ἀνώτερα πατάματα τοῦ θαυμασίου Ἰνσελλόσ, ἐναπολείπεται δέ, ὅπως περὶ αὐτῶν τὴν περιγραφὴν ταύτην, ἣτις ἠδύνατο νὰ ἐκταθῆ ἐπ' ἀπειρον, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ μὴ παραλείψωμεν τι ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης, ὅσα ἢ νοσοῦσα τοῦ ἡγεμόνος φαντασία ἐπεσώρευσε μακρὰν τῆς τύρβης τῶν πόλεων ἐν μέσῳ ἀγρίων δασῶν, νὰ καταβῶμεν αὐδὺς τὰς κλίμακας καὶ ἀπὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὸ ἐκτεταμένον προαύλιον, ὁπέθεν παρέχεται εὐρεία ἀποψὺς πρὸς τὰς διώρυγας καὶ τὴν λίμνην. Πάντες σχεδὸν οἱ ὁρέσας πρὸς τὸ προαύλιον συγκοινωνοῦντες χώροι εἶνε εἰσέτι ἀτελεῖς, ἐκ τῶν δύο μόνον τοῦ βασιλικοῦ κολυμβητηρίου καὶ τοῦ ἀμέσως παρ' αὐτὸ κειμένου δωματίου, ὅπου ἀπεξεδέυτο καὶ ἐνεδεδέτο μετὰ τὸ λουτρὸν ὁ βασιλεὺς.

Τὸ κολυμβητήριον, τοῦ ὁποίου σήμερον δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα (ἐν σελ. 293) εἶνε μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του. Ὁσειδῆς τὸ σχῆμα στοὰ περικεῖται μαρμαρινῆν δεξάμενην, ἔχουσαν δέκα περίπου μέτρων διάμετρον καὶ τριῶν μέτρων βάθος, εἰς ταύτην δὲ καταβαίνει τις διὰ κλίμακος ἐπίσης μαρμαρινῆς. Οἱ τοῖχοι καθὼς καὶ ἡ θολωτὴ ὀροφὴ εἶνε κεκοσμημένοι διὰ μεγάλων καὶ ποικιλοχρῶν τοιχογραφιῶν, ἐν αἷς παριστάνεται ἡ ἀφρίζουσα θάλασσα, παρὰ δὲ τὴν βραχὺδὴ ἀκτὴν Νηρηίδες καὶ Τρίτωνες φαιδρῶς συμπαίζοντες καὶ χαριεντιζόμενοι. Τὰ πρὸ τῶν παραθύρων παραπετάσματα ἔχουσι βαθύ ἐρυθρὸν χρῶμα, ἅπαντα δὲ τὸν χώρον πληροῖ μαγικὸν ἐρυθρὸν φῶς.

ΦΑΕΓΟΜΕΝΗ ΠΗΓΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΕΝ ΠΕΝΣΑΒΑΝΙΑ.

Ἀπὸ τοῦ ἰδιορρύθμου καὶ ἐξαισίου τούτου λουτροῦ εἰσερχόμεθα διὰ μικρᾶς θύρας εἰς τὸν παρακείμενον θάλαμον, ὅπου ἐκτὸς ἐνός ποικιλοστίπτου ἀνακλίντρου οὐδὲν ἄλλο ἐπιπλὸν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν. Ὀλῆ του ἢ διακόσμησης συνίσταται εἰς διαφόρους καθρέπτας, ὁσινες ὅμως μετὰ τοιαύτης ἐπιτηδεϊότητος εἶνε διατεταγμένοι, ὥστε ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ τις τοὺς ὀφθαλμούς βλέπει ἑκατονταπλάσιον τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσερχομένων προσώπων καὶ τὸν θάλαμον αὐτὸν ἐπιμυκνόμενον εἰς ἀτελεύτητον σειρὰν ὁμοίων θαλάμων.

Ἐξώθεν αὐτοῦ εὕρισκεται μία στενὴ ἑλικοειδῆς κλίμαξ φέρουσα ἡμᾶς εἰς τὸν ἐπὶ τῆς πρώτης ὀροφῆς κοιτῶνα τοῦ βασιλέως (εἰκ. ἐν σελ. 289).

Ἐνταῦθα δεσμεύει τοδὸς ὀφθαλμούς ἡμῶν ἡ μεγαλοπρεπὴς κλίνη, ἐν ἣ τετρακίς ἐκοιμήθη ὁ Λουδοβίκος, ἀληθὲς ἀριστοτέχνημα καλλιτεχνικῆς καὶ βιομηχανικῆς φιλοπονίας. Κρατὴν μετὰ καὶ πυκνὰ χρυσοῦ κεντήματα καλύπτουσι τοὺς τοίχους. Ἡ γιγαντιαία κορυφὴ τῆς κλίνης εἶνε κατεσκευασμένη, ὅπως καὶ τὰ παραπετάσματα, ἐκ βαθυκυανῶν βαρείας βελουδίνης μετάξης καὶ ἐστολισμένη διὰ πυκνῶν χρυσοῦ κεντημάτων. Τὰς γωνίας κοσμοῦσι πολυάριθμα λευκὰ πτερὰ στρουθοκαμήλων. Ἰπὸ τὸ χρυσοῦν βασιλικὸν στέμμα ἀκτινοβολεῖ τὸ μονόγραμμα Λουδοβίκου τοῦ Β', ἐγγὺς δ' αὐτοῦ κόθηνται δύο μικροὶ ἄγγελοι σεῖοντες κλάδους δάφνης.

Εἰς τὸ μέρος τῆς κλίνης, ὅπου κεῖται τὸ προσκεφάλαιον, εὕρισκεται μέγας καὶ ἀπαστράπτων ἥλιος, ἀνωθεν δ' αὐτοῦ καλλιτέχνημα ἐκ χρωματιστῆς πλεκτῆς μετάξης, παριστάνον τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ. Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς κορυφῆς, ἔχουσης κυανῶν χρῶμα, ὑπάρχουσιν ἐγκατεσπαρμένοι πολυάριθμοι χρυσοὶ ἀστέρες.

Τὴν ἄλλην ἀκρὰν τῆς κλίνης καταλαμβάνει ἐπίχρυσον ἀνάγλυφον, δι' οὗ παριστάνεται μήτηρ ἀναπαυομένη μετὰ τῶν τέκνων τῆς. Δεξιῶθεν τῆς μεσαίας ταύτης εἰκόνης ἱσταται τοξότης, ἀριστερόθεν δὲ μορφὴ γυναικίως.

Κάτωθεν τῆς κλίνης κεῖται ὑποπόδιον, ἐφ' οὗ ὁ βασιλεὺς ἅμα τῇ ἐγέρσει ἐκ τοῦ ὕπνου κλίνει τὸ γόνυ προσεύχεται. Περιττὸν εἶνε νὰ περιγράψωμεν τὰ λοιπὰ ἐπιπλά τοῦ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὸν ὕπνον ἀφιερωμένου τούτου χώρου, ἀναφέροντες δὲ μόνον, ὅτι ἀπέναντι τῆς κλίνης εὕρισκεται μαρμαρινὴ προτομὴ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', ἣτις ἦτο τὸ πρῶτον ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἐβλέπεν ὁ βασιλεὺς ἅμα τῇ ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγέρσει του. Περιέργων φαινόμενον! — Ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ τις ἐδῶ τὰ βλέμματά του, νομίζει ὅτι πανταχόθεν μέλλει νὰ ἴδῃ ἐμφανιζόμενον τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπεροπτικοῦ ἐκείνου μονάρχου, πρὸς ὃν καὶ μόνον μέχρι τῆς τελευταίας του στιγμῆς συνεκεντρουτο ὅλη ἡ λατρεία τοῦ φρενοβλαβοῦς συναδέλφου του.

Καὶ πρὸς τίνα σκοπὸν ἐγιναν ὅλα ταυτα; Ὁ μὲν δέκατος τέταρτος Λουδοβίκος συνήθροϊζε τοῦλάχιστον ἐν Βερσαλλίαις ἅπαναν τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐλήν του, ἐν τοῖς κα-

1. ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟ ΚΟΡΙΤΕΙ (ἐν σελ. 289).

Ἐκ τῆς συγχῆς ἐν τῇ „Κλειῶ“ παραθέσας τοιοῦτων εἰκονισμάτων, πείθονται οἱ Ἀναγνώσται αὐτέες, ὅτι οἱ καλλίστοι τῶν ἡμερῶν μας ζωγράφοι δὲν ἀπαξιοῦσι προσοχῆς τινας τὰ συνθέστερα καὶ ἀπλούστερα τοῦ οἰκονομικοῦ βίου φαινόμενα, εἰς πάντα καταληπτὰ καὶ πάντων προκαλοῦντα τὸ ἀρίστατο μείδιμα. Ὁ κύριος Echter, ἀπὸ πολλῶν διακριθεὶς δι' ἄλλων σημαντικῶν ἔργων, ἔγραψεν ἐσχάτως καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο καλλιτέχνημα, ἕπερ ἀνεδημοσιεύσαμεν καὶ ἡμεῖς ὡς εἰκόνισον καὶ παρ' ἡμῖν σύνθετος οἰκονομικὸν ἐπεισόδιον καὶ ἀποτελοῦν ἐπαγωγὴν ἀντιθεῶν πρὸς τὰς ἄλλας σοβαρώτερας εἰκόνας.

2. Η ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ ΚΑΙΝΗ ΛΟΙΔΟΒΙΚΟΥ ΤΟΥ Β'. (ἐν σελ. 293).

3. ΤΟ ΕΝ ἸΝΣΕΛΛΟΣ ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΝ ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΙΤΟΥ (ἐν σελ. 298).

4. ΦΑΕΓΟΜΕΝΗ ΠΗΓΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΕΝ ΠΕΝΣΑΒΑΝΙΑ (ἐν σελ. 301). Οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος δὲ θεωρήσωσιν ἡμᾶς ἀναμφίβως ὡς ἀφρονες καταναλωτὰς τῶν θησαυρῶν τῆς φύσεως καὶ ὡς ἀληθῆ νευροσπαστὰ τῆς μᾶλλον ἀσκόπου ἀσωτίας, ὅταν μάθωσιν, ἀναγινώσκοντες τὰς περιγραφὰς τῶν ἡμετέρων θερμοσταθῶν, ὅτι ἐκ τῆς ἐν τῇ κωσιμῶ ὅλη περιχομένης θερμότητος δὲν χρησιμοποιοῦμεν, παρὰ ἐν μόνον αὐτῆς δεκατημέριον, τὰ δὲ λοιπὰ ἀφίνομεν νὰ ἐξατμισθῶσιν εἰς τὸν ἀέρα ὡς αἰθάλη καὶ καπνός. Τὸ περιέργων τοῦτο φαινόμενον ἀνεκαλύφθη μόλις πρὸ τῶν ἐτῶν, ὑπελογίσθη δὲ ὅτι ἡ ἑλλιπὴς αὕτη ἐκμετάλλευσις τῶν δυναμειῶν τῆς φύσεως γίνεται πρόβλενος διὰ τὸ Λονδίνον π. χ. τῶν ἐξῆς περιήπου ἀπωλειῶν. Ἐν τῇ ἀγγλικῇ πρωτεύουσῃ καίονται καθ' ἑκάστον ἔτος 8,000 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα λιθανθράκων ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως μεταβάλλονται εἰς θερμότητα μόνον τὰ 800 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα, ἐν ᾗ τὰ λοιπὰ ἑπτακατὰ χιλία καὶ διακόσια ἑκατομμύρια χιλιόγραμ. ἀνοφελῶς καταδαπανῶνται, 400 δ' ἑκατομμύρια ἐξ αὐτῶν, μεταβαλλόμενα εἰς αἰθάλην, ἔξασκοῦσι βλαβερὰν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως. Ἐκτὸς τούτων ἀναθρόσκουσι προσέτι ἐκ τῶν καπνοδοχῶν τοῦ Λονδίνου καὶ μολύβουσι τὴν ἀτμοσφῆραν του τὰ προϊόντα ἐκ τῆς καύσεως 120 ἑκατομμυρίων χιλιόγραμμων θείου, τὸ ὁποῖον περιέχεται ἐν τοῖς λιθανθράκων. Ἰπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας δὲν εἶνε ἀπορὸν, ἂν πᾶν νεοφανὲς σχῆ-

τόπτροις τῶν αἰθουσῶν του ἀντανεκλιῶντο αἱ χρυσοπάροφοι στολαὶ τῶν δουκῶν καὶ στραταρχῶν του, ἐν ταῖς φυλλάται τῶν κήπων του ἐκρύπτοντο ποικιλόχροοι γυναικεῖαι ἐσθῆτες, ἐν ᾗ ὁ τῆς Βαυαρίας ὁμίονμος ἦτο καὶ ἔμενε ἐν Ἰνσελλόσ ἐρημίτης. Οὐδένα ἠνέχετο ξένον θέλοντα νὰ θαυμάσῃ τὴν μεγαλοπρέπειαν ταύτην, οὐδένα αὐλικὸν θύροβρον ἠδύνατο νὰ ὑπομείνῃ ἢ εὐερέθιστος φαντασία του. Δις μόνον ἢ τὸ πολὺ τρεῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπληροῦτο ἡ αἰθουσα τῶν κατόπτρων ἀπλέτου φωτός διὰ τῶν διςχιλίων λαμπάδων τῆς, ἀλλ' αἱ λαμπάδες ἔκαιον χάριν ἐνὸς καὶ μόνου ἀνθρώπου, καὶ εἰς τὰ γιγαντιαία κάτοπτρα ἀντικατοπτρίζετο μία μόνον, πᾶσαν ἀνθρώπων προσέγγισιν ἀποστρεφομένη, μορφῆ.

Ἐνταῦθα περαινόμεν τὰς ὀλίγας ταύτας σημειώσεις περὶ τῆς λαμπρότερας τῶν ἐπαύλων τοῦ Λουδοβίκου καὶ προτιθέμεθα ἐν προσεχῆ φυλλάδιῳ νὰ δημοσιεύσωμεν μίαν ἀκόμη εἰκόνα τοῦ ἐν Λίνδερχόφ παλατιοῦ του, ὅπερ ἐπίσης ἀπερρίφθη πολλὰ ἑκατομμύρια, καίτοι κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν δὲν δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς τὸ ἀνωτέρω περιγραφέν Ἰνσελλόσ.

διον πρὸς βελτίωσιν τῶν προς θερμοανισ μεθόδων ζωηρῶς συζητεῖται καὶ ἐξετάζεται. Ριζικωτάτην τοῦ κακοῦ διάρθρωσιν μᾶς ὑπόσχομαι οἱ προτείνοντες ν' ἀρῶσιν ἐκ τοῦ μέσου αἱ σημεριναὶ θερμοστραῖ, ἐν τοῖς οἴκοις δὲ νὰ μὴ καίονται ἀνθρακες. Τὸ σχέδιόν των συνίσταται εἰς τὸ νὰ κεισθῶσι πρὸ τῶν πυλῶν ἐκείνης πόλεως ἰδιαίτερα κτίρια, ὁπέθεν, μεταβαλλόμενοι οἱ ἀνθρακες εἰς ἀέριον, νὰ διοχετεύωνται διὰ σωλῶν εἰς ἕλας τὰς ἐν τῇ πόλει οἰκίας. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐθεωρήθη διεκτελέσασθαι καὶ ἐγκατετέλεθον, δὲν ἔλλειψεν ὅμως νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τοὺς εὐφραῖς Ἀμερικανοὺς νὰ τὸ ἐφαρμόσωσιν εἰς τὰ εὐφραῖκα ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἐν Πενσυλβανίᾳ ἀνέρονται ἐκ τῶν κλίπων τῆς γῆς. Τὰ πρῶτα πειράματα ἐπέτυχον, ἐταίριαι δὲ τινες, ἐπὶ τούτῳ σχηματισθεῖσαι, ἀνώρσαν ἐγγὺς τῆς πόλεως Πιτσβούργης πεντήκοντα περίπου πηγάς πετρελαίου, τὸ ὁποῖον μετοχετεύουσιν εἰς τὴν πόλιν διὰ πολυριθμῶν σωλῶνων.

Ἐντὸς τῶν ὑποθουῶν καὶ πετρελαίουχων κοιλωμάτων εὕρισκονται συμπυκνωμένα διάφορα εὐφραῖκα ἄερα, ἅτινα αἰωροῦνται ὑπερᾶνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ πετρελαίου. Ἐὰν τὸ ἔδαφος τρυπηθῆ ἀκριβοῦς ἀνωθεν τοῦ στρώματος τούτου τῶν ἀερίων, συμβαίνει ἀμέσως σφοδρὰ ἐκρηκῆς ἢ τρυπάνη ἐκσφενδονίζεσθαι εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐν μέσῳ βροντῶν διεκφεύγει τὸ ἄεριον.

Κατεσκευάσαν λοιπὸν διαφόρους συσκευὰς ἀποδοχομένας τὸ ἐκ τῆς ὀπῆς διεκφεύγον ἀέριον καὶ ὀδηγούσας αὐτὸ εἰς τοὺς διαφόρους ὀρετούς. Τὸ πλεονάζον ποσὸν τοῦ ἀερίου ἀναφλέγεται καὶ παρέχει εἰς τὸν θεατὴν τὸ μεγαλοπρεπὲς θέαμα, ἐ' ὁποῖον παριστάνεται διὰ τῆς ἡμετέρας εἰκόνης.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ὑπάρχει ἔλλειψις καταναλωτῶν τῆς ἐφθνηῆς ταύτης κωσιμῶ ὀλης ἐν ταῖς πλησιοχώροις πόλεσι, ἐν τούτοις καὶ αἱ πηγαὶ τῶν ἀερίων ἐξανελθούσιν καὶ σὺν τῷ χρόνῳ στερεοῦσιν ὅπως αἱ πηγαὶ τοῦ πετρελαίου. Θὰ μετὴν ἀρῆγε τότε ἀχρησιμοποίητον θιν τοῦτο τὸ σύστημα τῶν σωλῶνων καὶ θ' ἀφανισθῶσιν ἄραγε ἐκ τῶν οἰκίῶν καὶ ἐργοστασίων αἱ δι' ἀερίου τῶρα θερμοκινούμενα θερμοστραῖ; Οἱ Ἀμερικανοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι, καὶ ἐὰν αἱ πηγαὶ τῶν ἀερίων στερεοῦσιν, δὲ κατασκευασθῶσιν ἀντὶ αὐτῶν νέα κτίρια, ὅπου ἐκ γαιωνοθράκων δὲ παράγεται θερμοκινούμενον ἀέριον, νομίζουσι δὲ εἶτι δὲν θ' ἀρῆσθῃ ἐν ἔτιδῃ ὁ κωσιμῶ, καθ' ὃν παντὸς ἀντὶ τῆς διὰ τῶν ἀνθράκων δὲ εἰσχεθῆ ἢ θερμοκινῶσι δι' ἀερίων.

Ἡ ἀγαθότης τῶν Γερμανῶν Ἀυτοκράτειρα ἀπονέμει ἀπὸ πολλοῦ λίαν ἐνθαρρυντικῆν τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας καὶ νομιμοφροσύνης ἀμοιβήν, τοῦτέστι τιμητικῶν μεταλλίων καὶ ἐνυπόγραφον δίπλωμα ἀληθινῆς ἀρετῆς πρὸς ὑπηρεσίαν, αἰτίαι ἐπὶ τεσσαράκοντα διαρκῶς ἔτη ὑπηρετήσαν παρὰ τῆ αὐτῆς οἰογενείᾳ. Τὸ βραβεῖον εἶνε χρυσοῦς ωραιότατος σταυρός, τὸ δὲ δίπλωμα πλήρες τιμητικῶν ἐκφράσεων, συντεταγμένων κατὰ τὰς εὐσεβεῖς ἐμπνεύσεις συμπαιδαγωγίας δεσποίνης, ἥτις καὶ ἐπενόησε τὴν ὑψηλόφωνα ταύτην καὶ σκόπιμον ἱκανοποίησιν τῆς καρτερίας τοῦ φύλου τῆς. Ἀπὸ πρώτης Ἰανουαρίου 1877 μέχρι τῆς 31. Δεκεμβρίου 1885 ἀπενεμήθησαν 1268 τοιαῦτα διπλώματα ἐπὶ πληθυσμοῦ 29,625,000, διότι μερικὰ γερμανικὰ κράτη δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸν ἐνθαρρυντικὸν τοῦτον ἀγῶνα.

Κατ' ἐπισήμους στατιστικὰς πληροφορίες το προσωπικῶν τῶν αἰστριακῶν σιδηροδρόμων κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1885 ἀνήρχετο εἰς 12,750 ἄτομα, ἐξ ὧν 8518 ἦσαν ὄνωτεροι ὑπάλληλοι, 1444 κατώτεροι ὑπάλληλοι, 3642 φύλακες καὶ 4146 ὑπηρεταὶ καὶ θυρωροί. Αἱ δαπάναι εἰς μίσθωσιν τῶν τακτικῶν τούτων λειτουργῶν τῆς σιδηροδρομικῆς ὑπηρεσίας ἀνέρχονται εἰς 12,500,000 κατ' ἔτος. Τὰ κεφάλαια πρὸς συντήσιν, διατήρησιν καὶ ἄλλους φιλοanthropικὸς σκοποὺς χάριν τοῦ προσωπικοῦ τοῦτου ὑπολογίζονται εἰς 7 ἑκατομμύρια φιορινίων. Οἱ αὐτοκρατορικὸι σιδηροδρόμοι τῆς Αὐστρουγγαρίας ἔχουσιν ὑπὸ τὴν διαθεσὴν τῶν 886 ἀτμολοκωμάτων, 754 ἀτμολοκωμάτων, 2450 ἀμάξας ἐπιβατῶν μετὰ 85,200 θέσεων, 17500 ἀμάξας δι' ἐμπορεύματα, ἐκτὸς τούτων ἑτέρας 850 ξένας ἀμάξας καὶ 14 ἀτμολοκωματα. Τὸ ὕψος ἔχει ἀξίαν 8,500,000 φιορινίων. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (1885) διέτρεξαν τὰ διάφορα σιδηροδρομικὰ πλέγματα 415,885 ἀμαξοστοιχίαι.

Ἡ βασίλισσα τῆς Ἰταλίας Μαργαρίτα ἔχει λαμπρὸν περιδέραιον κοραλλίων, τὸ ὁποῖον οὐτε κατὰ τὴν ἡμέραν οὐτε κατὰ τὴν νύκτα ἐκβάλλει. Ὅταν ἡ ὄραία δέσποινα περιβάλλεται ἐνδυμασίαν, πρὸς τὴν δὲν ἀρμόζει τὸ κοράλλιον κόσμημα, τότε φέρει αὐτὸ ἀφανὲς ὑπὸ τὴν περιβολήν. Ἡ κτῆσις ὁμοῦ τοῦ προσφιλεστάτου τούτου περιδέραιου συνδέεται με συντηρητικωτάτην ὄντως ἱστορίαν, ἀξίαν τοῦ μεγαλωνόμου τῆς Ἰταλίας βασιλικῶν οἴκου. Ἡμέραν τινὰ δηλ. πρὸ πενταετίας ὁ πρίγκιψ διάδοχος Βίκτωρ Ἐμμανουήλ, ἔργον τοῦ ὁμωνύμου καὶ ἐνδόξου ἐκείνου κάππου του, ἐξῆλθον εἰς περίπαιον μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ του, μετ' οὗ ἔειπεν ἐπισηφνῆ τὴν Βενετίαν. Ἐπαύσαντο εἰς τὴν κόσμηματοπολίαν καὶ ὁ πρίγκιψ ἐθέσθη τὰ ἐκτεθειμένα πολύτιμα ἀντικείμενα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶδε καὶ σωθὸν ἐκλεκετῶν κοραλλίων. Τὰ ἤρεσε πάρα πολὺ καὶ εἶπε πρὸς τὸν παιδαγωγόν: „Αὐτὰ ἦδρα καὶ τ' ἀγοράσω διὰ τὴν μητέρα μου“, καὶ ἀμέσως εἰς ἤλθεν εἰς τὸ μεγαλοσπερὲς κατάστημα, ἠρώτησε περὶ τῆς τιμῆς αὐτῶν καὶ ὅταν ἔλαβεν ἀπάντησιν, μεταιοῦσαν τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ φιλοστόργου πόθου του, εἶπε συνεσταλμένος ὁ βασιλοῦσας πρὸς τὸν κατασκευαστήν: „Δὲν ἔχω, κύριε, τόσον πολλὰ χρήματα, ἀλλ' ἔχω νὰ Σὰς κάμω μίαν πρότασιν, τὴν ἔξῃς: κάθε φορὰν δηλ. ποῦ δὲ περισσεύω οικονομίαν μερικὰ χρήματα δὰ Σὰς τὰ στέλλω, καὶ Ὅσοις νὰ μὲ στέλλετε ἀντ' αὐτῶν ὅσα κοράλλια μὲ ἀνήκουν. Δὲν ἔχετε, παρὰ τὰ φυλάξετε αὐτὰ εἰς οὗ τ' ἀγοράσω ὅλα. Διὰ μίαν δὲν ἔχω, νὰ τὰ πάρω.“ Ἡ συμφωνία συνήφθη καὶ ἐχρησιώθησαν δύο δολάκια ἔτη, μέχρις οὗ ὁ διάδοχος τοῦ Οὐμβέρτου ἐξοικονομῆσεν ὅλον τὸ ποσόν, ἔπερ ἔστειλεν εἰς μικρὰς δόσεις πρὸς τὸν κοσμηματοπώλην, καὶ ἀξιοῦσθαι τὴν ἐγγειρίσιν εἰς τὴν μητέρα του τὸ ὠραῖον καὶ ἀληθινὸν τοῦτο δῶρον. Ἡ βασίλισσα τῶν συνεκινήθη μαδοῦσα κατόπιν τὰς λεπτομερείας τῆς ἀγορῆς τοῦ υἱοῦ τῆς, ὡστε προσέκαλε τὸν υἱὸν τῆς ἐπισήμως καὶ ἐνθαυρῶς τῷ εἶπε: „Αὐτὸ τὸ περιδέραιον εἶνε τὸ πολυτιμώτερον κόσμημά μου καὶ ὡς τοιοῦτον πάντοτε δὰ τὸ φέρω διὰ νὰ μὲ ἐνθυμίζῃ τὴν τρυφερότητά σου, τέκνον μου.“

Ἡ σαρκοφάγος, ἡ πρὸς ἐναπόθεσιν δηλ. τῶν λειψάνων Λουδοβίκου τοῦ Β'. τῆς Βαυαρίας πολυτίμος κλίμα ἐτελειώθη, πλαστουργηθεῖσα ἐκ χυτοῦ κασιτέρου κατὰ τὸ προσχεδιασμά του διασημοῦ βαυαροῦ ἀργιτέκτονος καὶ καλλιτέχου Hofmann. Ἐἶνε ἀπλούστατον κατ' ἀντίθεσιν τοῦ μυστηρίου, τὸ ὁποῖον ἐγκλείει, καὶ σοβαρὸν ὡς τὸ πένθος τῶν ὑψηλῶν τοῦ περιφλημένου ἐκείνου βασιλέως. Ἐν τῷ μέσῳ ἐπὶ τοῦ μεταλλίνου φερέρου ἐπὶ χωνευτοῦ ἐπίσης προκεφαλαίου ἐτέθη τὸ Στέμμα, ἐπὶ τῆς προ-

σῆας αὐτοῦ πλευρᾶς τὰ βαυαρικὰ Σήματα καὶ ὑπὸ ταῦτα ἡ γερμανικὴ ἐπιγραφή: „Λουδοβίκος Β'. Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας. Ἐγεννήθη τῆ 25. Αὐγούστου 1825. Ἀπέθανε τῆ 13. Ἰουλίου 1886.“ Ἡ σαρκοφάγος στηρίζεται ἐπὶ τεσσάρων ποδῶν λέοντος, ἀπὸ δὲ τῶν πλαγίων αὐτῆς πλευρῶν ἐξαρτῶνται δύο ἀμφορεῖς, ἐξ ὧν ἀντὶ ὕδατος φλόγες ἀναδίδονται. Προφανῶς διὰ τούτου ἠθέλησεν ὁ καλλιτέχνης νὰ ὑπανιχθῇ ἀλληγορικῶς τὸ ἔξ-αλλον τοῦ θανόντος πνεῦμα. Τὸ ἔργον κρίνεται ὑπὸ πάντων ὡς ἐρμηνευτικῶν τοῦ διηγεροῦ τέλους τοῦ ἐστεμμένου νεκροῦ.

Οἱ Βαυαροὶ διὰ τοῦ φιλοτέχνου βασιλέως τῶν Λουδοβίκου τοῦ Β'. ἤγειραν πρὸ πολλοῦ ἔξαισιν τῆς Τέχνης καὶ ἐν Βayreuth, καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ τούτῳ δίδονται κατ' ἔτος ἀποκλειστικῶς μελοδράματα μόνον τοῦ Βάγνερ. Τούτ' αὐτὸ ἠθέλησαν νὰ μιμηθῶσι καὶ οἱ Γάλλοι, καὶ ἀπὸ εἰνος μελετῶσι τὴν ἐν Παρισίῳ ἀνδρῶν θεάτρον, ἐν ᾧ νὰ παριστάνονται συχνὰ καὶ ἐπιμελῶς τὰ δράματα μόνου τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ. Ἡ ἐπιχειρήσις φαίνεται ὅτι κατέκτησε τὰς συμπαιδείας τοῦ τύπου, συνεστήθη δὲ ταχυεργὸς ἐπιτροπὴ, ἥς πρόσταται ἀνὴρ ρέκτης, ὁ κ. Saint-Saëns.

Κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις ἀνδρώπων, ἔχοντων μεγάλην πείραν καὶ πολλὰς γνώσεις περὶ τῶν ποτῶν, ὑπάρχουσι πολλὰ εἶδη δίφης, ὁ δὲ γνωστός γάλλος συγγραφεὺς γαστρονομικῶν βιβλίων Brillat-Savarin διακρίνει τρεῖς τοιαῦτα, πρῶτον τὴν ὑπολαυδάνουσαν, δεύτερον τὴν τεχνικήν ἢ ἐλαφρὴν καὶ τρίτον τὴν φλογερὰν δίφαν. Τὸ δεύτερον εἶδος θεωρεῖ τὸ ὠραιότερον, ἀλλὰ συγγρόνως καὶ τὸ κινδυνώδεστερον, διότι ἡ δίφια αὕτη εἶνε ἀβέβητος. Αὐτὴν ἔνοσεν καὶ ὁ Γαργαντούας ἐν τῷ Ραββελᾷ λέγων: „Ἡμεῖς τὰ ἀδάσκα παιδιὰ πίνομεν πέρα πολὺ χωρὶς νὰ ἔχωμεν δίφαν, ἐγὼ ὁμοῦ δὲ ἀμαρτωλὸς ποτὲ δὲν πίνω χωρὶς δίφαν, διότι πάντοτε διψῶ.“

„Ἐκαστὸν ζῷον ἔχει καὶ τὸν φυσικὸν ἔθρονόν του“, ἔλεγεν ἐπ' ἐσχάτων εὐφυολόγος τις: „ὁ ποικίλος π. χ. ἔθρονόν ἔχει τὴν γαλῖν, ἡ ἀλώπηξ τὸν κύβαν“ καὶ ἀφ' οὗ ἀπηρέθησε πολλὰ τοιαῦτα ζῷα ἐξηκολούθησεν, ὁ λαὸς ἔθρονος ἔχει τοὺς φιλοanthropοὺς, οἱ ποιηταὶ τοὺς δημοσιογράφους καὶ οἱ δημοσιογράφοι τοὺς — στοιχειοθέτας!“

Ἐν τῇ μεγάλῃ μητροπόλει τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εὐρίσκονται σχετικῶς πολυαριθμώτερα ζυθοπωλεῖα καὶ καπηλεῖα παρὰ εἰς πᾶσαν ἄλλην πρωτεύουσαν τοῦ κόσμου. Ἐν μίᾳ καὶ μόνῃ αὐτῆς συνοικίᾳ ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰ 180 ζυθοπωλεῖα καὶ 76 καταγῶγια, ὅπου πωλεῖται μόνον βακῆ, ὑπελογισθὴ δὲ ὅτι σύμπασα ἡ πόλις τῆς Νέας Ἰόρκης ἐγκριῦνται εἰς τοὺς κόλπους τῆς πλέον τῶν 10,000 τοιοῦτων καταστημάτων τῆς σωματικῆς καὶ ἡθικῆς ἐκλύσεως, ἐν ᾧ ἀρτοποιεῖα ἔχει μόνον 1100, κρεωπωλεῖα 2000 καὶ παντοπωλεῖα οὐκί πλείω τῶν 4000. Τὰ φαινόμενα τοῦτου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀμερικανικὴν κοινωνίαν νὰ σχηματισθῇ διαφόρους συλλόγους, σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὰ μέλη των τὴν ἐγκράτειαν, ἀλλ' ἀτυχῶς μέχρι τοῦδε τ' ἀποτελέσματα τῶν συλλογικῶν τούτων ἐνεργειῶν δὲν ἀποδεικνύουσιν, ἔτι ἐτέθη φραγμὸς εἰς τὴν πρὸ τὸ φιλοποτεῖν ἀγαλῶντων ὁρμῆν τοῦ ἀμερικανικοῦ ὄχλου.

Τίς εἶνε ὁ Ἀνώνημος; — Α. πρὸς τὸν Β. „Λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σὰς παρακαλέσω, νὰ συνεχερῆσθαι καὶ ἱμεῖς χάριν τῶν ἐκ τοῦ σαιμιου παύδωντων. — Β. Μὲ συγχωρεῖτε ἔδωκα ἦδη καὶ ἐγὼ, ἐπανεπιθυμῶνως μάλιστα, τὸν ὀβελόν μου. Ἀναγνώσατε, ἂν θέλητε, τὴν „Κωνσταντινούπολιν“. Ἐκεῖ εἰς τὸν κατάλογον τῶν Συνοδριῶν δὰ ἴδθητε: Ἀνώνημος 20 φράγκα, τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἐπίσης: Ἀνώνημος 10 φράγκα. Ὁ Ἀνώνημος λοιπὸν αὐτὸς εἶμαι ἐγὼ.“

Ἡ κατὰ διαφόρους χώρας κατανάλωσις τῆς ζαχαρέως ποικίλλει μεγάλως, οὕτω π. χ. ὑπελογισθὴ ὅτι ἐν Γερμανίᾳ ἕκαστος κάτοικος καταναλῆ ἑτησίως ἑπτὰ λίτρας ζαχαρέως κατὰ μέσον ὄρον, ἐν Γαλλίᾳ ἑνέα, ἐν Ἀγγλίᾳ εἰκοσι καὶ ὀκτώ, ἐν δὲ ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς πλέον τῶν τεσσαράκοντα καὶ πέντε λιτρῶν! Ὡς γνωστὸν ἐπικρατεῖ ἡ ἀδικία πρόληψις, ὅτι οἱ Ἀνατολῆται πρὸ πάντων βέβητοι πρὸς τὰ γλυκύσματα, καὶ ὁμοῦ συμβαίνει ὅμοιως τὸ ἐναντίον, διότι ὅση προβαίνει τις πρὸς δυσμάς, τόσο μᾶλλον λήγους εὐρίσκει καὶ τοὺς ἀνθρώπους, πρὸ πάντων δὲ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ μέγιστον μέρος τῶν καταναλωτῶν τῆς ζαχαρέως ἐν Ἀμερικῇ.

Πασιγνωστον εἶνε ὅτι ἐν τῇ ἐξοχῇ καὶ τοῖς ἀγροῖς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἀναπτύσσεται καλλίτερον καὶ τελειότερον, παρὰ ἐν τῇ πόλει, ἐν ᾗ ἀφ' ἑτέρου, πάλιν οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων φαίνονται τελειότερον τῶν ἀγροτῶν ἀνεπτυγμένοι ὡς πρὸς τὰς πνευματικὰς δυνάμεις καὶ λειτουργίας, διότι περισσύτερον δι' αὐτῶν ἐργάζονται. Ἐκαστον ὄργανον, τὸ ὁποῖον περισσύτερον ἐργάζεται χωρὶς ὁμοῦ νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς πρὸς τὸ λειτουργεῖν φυσιολογικῆς ἐκωνότητός του, ἀναπτύσσεται περισσύτερον, τὸ ἴδιον ἐπομένως πρέπει νὰ συμβαίη καὶ εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Ἡ τρανιότερα ἀπόδειξις περὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐγκεφαλοῦ ἐνεκα ὑπερβαλλούσης διανοητικῆς ἐργασίας δὰ ἦτο, ἐὰν οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων ἔχον ἐγκέφαλον βαρύτερον τοῦ τῶν ἀγροτῶν, ἐν συνόλῳ λαμβανομένων. Τοῦτο ἐπιχειρήσει νὰ εὐρηθῇ ἐν Μονάχῳ καθηγητῆς τῆς φυσιολογίας Ράγνε δια συγγρητικῶν ἐρευνῶν καὶ καταμετρήσεων τῶν κρανίων τοῦ ἐν Μονάχῳ νεκροταφείου. Ὅλα τὰ κρανία ἀνήκον εἰς ἀνθρώπους ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, τῶν δ' ἐρευνῶν του τὸ ἐξαγόμενον ἦτο τὸ ἔξῃς. Τὸ ἐμβαδὸν τῶν ἀγροτικῶν κρανίων ἦτο μικρότερον τοῦ τῶν ἀστικῶν, ἡ δὲ διαφορὰ ἐμετρήθη ἴση πρὸς 23 κυβικὰ ὕφικατόμετρα.

Ἐπάρχουσι διάφορα δένδρα παράγοντα γαλακτωδεις οὐσίας, γνωστότατον δ' ἐξ αὐτῶν εἶνε τὸ λεγόμενον Palo de Voca ἦτοι δένδρον τῆς

ἀγελάδος, βλαστάνον ἐπὶ τῶν Κορδιλλερῶν, παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Καρακὰς ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ. Περὶ τοῦ γαλακτογόνου τούτου δένδρου λέγει ὁ Οὐμβάλδος: „Ἐκ τῶν πολλῶν παραδόξων φαινομένων, τὰ ὁποῖα εἶδον διαρκούντος τοῦ ταξιδίου μου, οὐδὲν ἄλλο μ' ἐξέπληξεν εἰς τόσον βαθμόν, ὅσον τὸ δένδρον τοῦτου. Φύεται ἐπὶ τῆς πετρώδους πλευρᾶς τῶν ὄρεων, αἱ δὲ βῆλαι του μόλις εἰσδύουσιν εἰς τὰ λιθώματα. Ἐπὶ τῶν ξηρῶν φύλλων του οὐδεμία σταγὼν βροχῆς καταπίπτει ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, οἱ κλάδοι του φαίνονται νεκροὶ καὶ μαιμαραμένοι, ἀλλ' ἅμα τις νύξη κινῶν του, βέει ἐκ τῆς ἀμυγῆς γλυκὴ καὶ θρεπτικὴν γάλα! Κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου τὸ φυτικὸν τοῦτου ἄμμα χέεται ἀφθόνως, ἀδρόοι δὲ προσέρχονται τὴν ὄραν ταύτην ἐκ τῶν περιχώρων οἱ ἰθαγενεῖς, διὰ νὰ συλλέξωσι τὸ γάλα, τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον πήγνυται καὶ κερνίζει κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν“. Γάλλος τις χημικός, ὄνοματι Boussingault, ἐξήγησε καὶ ἀνάλυσε τὸ φυτικὸν τοῦτου γάλα, ἀπεφάνθη δὲ ἐνώπιον τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ὅτι κατὰ τὴν σύστασιν εἶνε πολλὸ ὅμοιον πρὸς τὸ βόειον καὶ περιέχει ὅχι μόνον λίπος, ἀλλὰ ζάχαρην, τυρίνην καὶ φωσφορικὰ αἷατα. Πρὸς τούτους τὸ γάλα τοῦτου ὑπερτερεῖ τοῦ ζωϊκοῦ κατὰ τὴν ἀναλογία τῶν καθ' ἕκαστα στοιχείων του πρὸς ἄλλα. Τοιαῦτα δένδρα φύονται καὶ ἐν Δεμερᾷ, ἐν Κεϋλᾷ καὶ ἐν ταῖς Καναρίαις νήσοις. Ἐδωχῆς οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων!

ΠΕΡΙ ΕΝΑΕΡΙΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ.

(συνέχεια).

Ἐπὶ τινα χρόνον αἱ γραμματοφόροι περιστεραὶ ἔσχον καὶ τὴν τιμὴν, ν' ἀνατεθῇ εἰς αὐτὰς ἡ συμπλήρωσις τῆς διὰ τῶν τηλεγράφων συγκοινωνίας. Ὅτε τῷ 1849 ἔχον ἀρχίσει μὲν νὰ λειτουργῇ ὁ μεταξὺ Βερολίνου καὶ Aachen (Aix la Chapelle) τηλεγράφος, ἀλλ' ὁ τελευταῖος οὗτος σταθμὸς δὲν ἔχον εἰσέτι συνδεθῆ πρὸς τὰς Βρυξέλλας, τὸ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πρακτορεῖον τοῦ Reuter προσέλαβεν εἰς ἐπιχορηγίαν τὰς γραμματοφόρους περιστερὰς καὶ δι' αὐτῶν ἀνεκλήρωσε τὴν ἑλλειψίν του τηλεγράφου καὶ μάλιστα μετὰ τόσης ἐπιτυχίας, ὡστε ἔκτοτε τὸ πρακτορεῖον τοῦτου ἀπέκτησε τὴν ἢν ἔχει σήμερον παγκόσμιον φήμην καὶ ὑπόληψιν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης οὐκ ὀλίγα ἔχον πρόοδοι περὶ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνεκτικῶς τὰ μεγάλα πλεονεκτήματα καὶ τὰς ἀφελείας, ἀς παρέσχον τὰ πτηνὰ ταῦτα εἰς τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν.

Οὕτω π. χ. ἐν τῷ Λονδίνῳ Χρόνῳ τοῦ ἔτους 1872 μνημονεύεται, ὅτι περιστερὰ τις, φέρουσα γραμματίον τῆς γαλλικῆς Ἀστυνομίας, διέτρεξε τὴν ἀπὸ Dover μέχρι Λονδίνου ἀπόστασιν (70 ἀγγλικὰ μίλια περίπου) 20 λεπτὰ τῆς ὥρας ταχύτερον, παρ' ὅσον δὰ ἦτο δυνατόν δι' ἐκτάκτου ἀμαξοσταχίας, διανύσεως 60 μίλια ἀνὰ πᾶσαν ὥραν.

Κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ γνωστοῦ ὀρνιθολογοῦ Ρούς, γράφαντος σπουδαῖον σύγγραμμα περὶ τῶν γραμματοφόρων περιστερῶν, ὑπάρχουσι ἐν Ἀγγλίᾳ τοιαῦτα περιστεραὶ, αἰτίνας ἀποστάσεις 500 ἀγγλικῶν μιλίων καὶ ἐπέκεινα διανύουσι μετ' ἀπιστεύτου ἀληθοῦς ταχύτητος. Καθ' ὅλα δὲ τὰ μέχρι τοῦδε γενόμενα πειράματα, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἐλλείψει ἄλλου ἀσφαλεστέρου καὶ ἐπίσης ταχυτέρου γραμματοκομιτοῦ, αἱ περιστεραὶ δύναται νὰ παράσχωσιν ἀνεκτικῶς ὑπηρεσίαν εἰς τὸ σύστημα τῆς συγκοινωνίας. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ταχυδρομεῖα πολλὰκις περιήλθον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ ἐπιχορηγικὸν τοῦτου μέσον, τὸ ὁποῖον ἐνίστε μάλιστα, ὡς κατὰ τὸν γαλλο-γερμανικὸν πόλεμον, ἀπέβη ἀπαραίτητον πρὸς διαβίβασιν τῶν ἐκ τοῦ πεδίου τοῦ Ἀρεῖς εἰδήσεων.

Ὅτε αἱ γερμανικαὶ στρατιαὶ ἔχον περικυκλώσει πανταχῶθεν τοὺς Παρισίους, παρ' ὅλους δὲ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἀποπειράς τῶν πολιορκουμένων κατοίκων οὐδεμία ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν εἰδήσις ἤδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πόλιν, ὁ τότε γενικός τῶν ταχυδρομείων διευθυντῆς Ραμπὼν ἠναγκασθὴ νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ἀεροπόρα καὶ τὰς γραμματοφόρους περιστερὰς, καὶ δι' αὐτῶν ἔστειλεν εἰδήσεις εἰς τὰς γαλλικὰς ἐπαρχίας. Ἐπειδὴ

δὲ τὰ ἀεροπόρα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς ἀναχωρήσεώς των, αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰδήσεις διεβιβάζοντο εἰς τὴν πόλιν μόνον διὰ τῶν περιστερῶν.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἔχον ἀρχίσει νὰ στέλλωσι διὰ τῶν πτηνῶν τούτων μόνον ἐπιστολάς γεγραμμένας ἐπὶ λεπτοτάτου μεταξωτοῦ χάρτου καὶ ἐχούσας ὅσον ἐνεστικὴν μικρὴν σφίμα. Αἱ περιστεραὶ ἔφερον αὐτὰς συνήθως ἐντὸς μικροῦ δερματινοῦ θυλακίου, ἀνηρημένου ἐπὶ τῆς βόχνης των, ἡ περιτυλιγμένας ἐντὸς κηροχάρτου προσδεδεμένου περὶ τοὺς πόδας, ἡ ἀνὰ μέσον τῶν περῶν τῆς οὐρᾶς των. Ἄλλ' ὅσον μικραὶ καὶ ἐλαφραὶ καὶ ἂν ἦσαν αἱ ἐπιστολαί, ἐν τούτοις πάλιν ἀδύνατος δ' ἀπέβαιεν ἡ διαμετακίνησις μεγαλειότερας αὐτῶν ποσότητος, ἐὰν μετ' ὀλίγον δὲν ἐφευρίσκοτο τρόπος, ἐπιτρέπων τὴν σύγχρονον ἀποστολὴν πολλῶν ἐπιστολιμαίων εἰδήσεων. Τὸ ἐφευρεθὲν τοῦτο βοήθημα εἶνε ἡ φωτομικροσκοπία.

Τῇ 12. Νοεμβρίου 1870 ὁ ἐφευρτὴν τὸ νέον τοῦτο μηχανήμα Dagron μετὰ τῶν βοηθῶν του ἀνεχώρησεν ἐκ Παρισίων, ἐπιβαίνων ἀεροστάτου, τῇ δὲ 14. Νοεμβρίου ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἐν Παρισίῳ ταχυδρομείου ἔλαβε διὰ τῶν ταχυδρομικῶν περιστερῶν τὸ πρῶτον συμπεπικνωμένον γραμματίον τοῦ καινοφανοῦς συστήματος.

Ἐν τῇ πόλει Tours ἔχον συλλεγῆ πᾶσαι αἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν προερχόμενα ἐπιστολαὶ καὶ ἀνευ τροποποιήσεως τοῦ περιεχομένου των εἰχον καταταχθῆ εἰς στήλας, ὁμοίας πρὸς τὰς τῶν ἐφημερίδων. Αἱ δι' ὅσον ἐνεστικὴν μικρῶν στοιχείων ἐκτυπωθεῖσαι αὐταὶ στήλαι μεταφέροντο κατόπιν ἐπὶ διαφανοῦς χάρτου ἐκ γελατινῆς ἢ κολλοῦσιν καὶ ἐσμυρύνοντο εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὡστε μίᾳ ὀδύκλῳ σελὶς τῆς ἐν Τουρ ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως κατελάμβανε χῶρον ἴσον πρὸς τὸ ἔκτον μέρος ἐντὸς τετραγωνικοῦ δακτύλου. Οἱ λεπτοτάτοι οὗτοι χάρται συνευλίθοντο κατόπιν καὶ ἐνεκλείοντο ἐντὸς τοῦ καυλοῦ ἐνὸς περῶν, τὸ ὁποῖον προσρη-αῖτο εἰς τὸ μέσον τῆς οὐρᾶς τῶν περιστερῶν. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον κατέστη δυνατόν ἀνὰ πᾶσαν αὐτῆς πτήσιν μίᾳ περισσοτέρῳ νὰ μεταφέρῃ 80,000 λέξεων, γεγραμμένων ἐπὶ 18 τοιοῦτων χαρτῶν, ὧν τὸ βάρος δὲν ἦτο μεγαλιότερον τοῦ 1/2 γραμμίου.

Κατὰ τὴν εἰς Παρισίους ἀφῆξιν τὰ γράμματα ἐμεγεθύοντο ἐν τῷ κεντρικῷ γραφεῖῳ τοῦ ταχυδρομείου δι' ἡλεκτρικῆς τινος μηχανῆς καὶ ἀντιγραφόμενα ἀπεστέλλοντο κατόπιν εἰς τὸν πρὸς δὲ ὄρον. Ἐντὸς ὀλίγου τὸ δημόσιον συγκρατήθη πρὸς τὸν νέον τοῦτον ταχυδρομικὸν ὀργανισμόν καὶ ἔσπευσε νὰ τὸν ἐπωφεληθῆ αὐτὸν ἐφ' ὅσον ἦτο

δυνατόν. Ἐν ταῖς διαφόροις πόλεσι τῶν ἐπαρχιῶν συνήρχοντο πολλαὶ οἰκογένειαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἔχουσαι φίλους ἢ οἰκείους ἐν Παρισίαις, καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἀπέστειλλον πρὸς αὐτοὺς εἰδήσεις, εἰς τρόπον ὥστε πολλὰκις μία ἑκατοστὴς τοιοῦτων τηλεγραφημάτων περιείχεν εἰδήσεις ἐκ μέρους 1000 προσώπων καὶ ἐπέκεινα. Ἀργότερον μάλιστα ἐπέτρελλοντο διὰ τῶν ταχυδρο-

μικῶν περιστερῶν καὶ ἐπιταγαὶ ὀξίας μέχρι 300 φράγκων. Τὸ ὄρισμένον τέλος δι' ἑκάστην λέξιν ἀνήρχετο εἰς 50% τοῦ φράγκου, οὗτο δ' ἑκάστη περιστερὰ, διαβιβάζουσα κατὰ μέσον ἔρον 70,000 λέξεις, ἀπέφερεν ἀνα πάσαν αὐτῆς ἀποδημίαν, εἰς δόχημα οὐχὶ ἑλαττον τῶν 35,000 φράγκων. (Ἔπεται συνέχεια.)

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΣΥΡΜΩΝ.

Ἀφ' οὗ ἐπὶ πολλοὺς χειμῶνας ἐπεκράτησεν ἡ ἀποκλειστικὴ χρῆσις βαθυχρῶν καὶ ἰδία μελαινῶν σιουρῶν, ἤρχισεν ὁ συρμὸς νὰ εὐνοῖ τώρα καὶ τὰ ἄλλα, τὰ μίλλον φωτεινὰ, καὶ ποικίλα χρώματα. Καὶ ναι μὲν ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν ἐπῆλθε διὰ μίαν, οὐδὲ φαίνεται ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ τῆς συρμικῆς ἀτμοσφαιρας ἡ παρουσία τῶν καστορειῶν καὶ λοιπῶν οἰμοειδῶν σιουρῶν, ἐν τούτοις ἀπὸ τοῦδε πανταχοῦ νομίζεται καὶ θεωρεῖται ὡς κομφοπρεπέστατον, τὸ νὰ φέρῃ τις ποικιλοχρῶνος τοιαύτας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ, πρὸς τὰ ἐνδύματα προσφιλέστατον χρῶμα κατέστη τὸ βαθύφαιον, καὶ τοῦτο ἀφ' οὗ προηγουμένως αἱ Παρισίαιναί ἡγεμονίδες τοῦ συρμοῦ ἐπὶ πολὺ συνεζήτησαν καὶ συνεσκέφθησαν χάριν του, διότι πραγματικῶς πολὺ δύσκολος ἀπέβη ἡ ἀνά πᾶν ἔαρ, θέρος, φθινόπωρον καὶ χειμῶνα εὐρεσις καὶ νέου τινὸς χρώματος. Ἡ ἐκλογὴ εἶνε μετ' ὅλα ταῦτα λίαν ἐπιτυχὴς καὶ ἔτυχεν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς παρ' ἑαυτοῦ τοῦ γυναικείου κόσμου, διότι ἡ βασίλισσα ἡμῶν Ὀλγα κατὰ τὰς ἐν Παρισίαις ἀγορὰς τῆς ἐφ' ἡμῶν δεῖξασα μεγάλην πρὸς τὸ χρῶμα τοῦτο κλίσιν. Διὰ τὰς ἐνδυμασίας τῶν ἐπισήμων ἐπισκέψαν καὶ τῶν συνανατορῶν, κατ'

ας τὸ χρῶμα τοῦτο θὰ ἐφαινετο πάρα πολὺ σοβαρὸν, προτιμῶσι τὸ χρῶμα τῆς ἀνεμώνης μετὰ λεπτῆς ἀποχρώσεως πρὸς τὸ ροδοβαφές, ἡ καὶ τὸ

χρῶμα τοῦ ἡλιοτροπίου καὶ τοῦ χρυσανθέμου, ἀριζόντος κατ' ἔξοχ' ἐν εἰς ἀβάρας καὶ λεπτοφρεῖς νεάνιδας.

Τοιοῦτον ἱματισμὸν, σύμφωνον πρὸς τὴν ἀπὸ τινος ἐπικρατούσαν συρμικὴν φορὰν, παριστάνει καὶ ἡ ἡμετέρα εἰκὼν. Ἡ μεταξωτὴ ἐσθῆς φέρει κάτωθεν πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ πρὸς τὰ πλάγια παρυφῆν ἐκ τριῶν σειρῶν λοχρῶν ταινιῶν, ὑπερῶνα δ' αὐτῆς καταπίπτει ἕτερα ἑλαφρὰ ἐκ λεπτοτάτης ὀθόνης κατεσκευασμένη ἐσθῆς, ἀνασυρομένη ἀμφοτέρωθεν πρὸς τὰ ἄνω. Ἡ λοιπὴ παρασκευὴ καὶ διακόσμησις τῆς στολῆς ἀφίσταται εἰς τὴν ἀρέσκειαν καὶ τὴν καλαισθησίαν τῶν κυριῶν, αἵτινες, καθὼς εἴπομεν, ἤρχισαν ἐπ' ἔσχάτων νὰ περιορίζωσι τὰς χρωματιστικὰς τῶν ἰδιοτροπίας καὶ νὰ ἀρκῶνται, ἢ μᾶλλον νὰ ἀρέσκονται εἰς ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλᾶ καὶ σεμνοπρεπῆ χρώματα.

Καθόλου ὁμῶς παρατηρεῖται, ἂν θελήσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν γενικὴν φορὰν τῆς σημερινῆς συρμομανίας, ὅτι ἀπὸ τινος πολὺ περιορισθῆσαν αἱ Παρισίαιναί ἰδιοτροπία, τὴν γενικὴν δὲ κυριαρχίαν καὶ οὕτως εἰπεῖν, ἀπόλυτον ἐξουσίαν προσκαθεῖ ν' ἀναλάβῃ ὁ γυναικεῖος κόσμος τῆς Βιέννης. Ἡ μητρόπολις αὕτη τῆς αὐστρουγγρικῆς αὐτοκρατορίας, τὴν ὅποιαν πολλοὶ τῶν εὐρωπαϊῶν χαρακτηρίζουσι καὶ θεωροῦσιν ὡς τὴν πρώτην πόλιν τῆς Ἑυρώπης, ἦτις μετέχει καὶ ἀνατολικῆς τινος ἀποχρώσεως καὶ ὀσμῆς, πάντοτε διεκρίθη μετὰ τοὺς Παρισίους ὡς ἐν τῶν κυριωτέρων φυτωρίων τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, ὅπου σὺν ταῖς τέχναις καὶ ταῖς ἐπιστήμαις τῆς αὐτῆς ἐλευθερίας καὶ περιποιήσεως ἀπολαύουσι καὶ πάντα τὰ λοιπὰ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἐπινοήματα, ὅλον συρμὸν, διασκεδάσεις, τυχοδιωκτικὰ ἐπιχειρήσεις καὶ πλεῖστα ἄλλα παραπλήσια φαινόμενα. Τὴν πρωτίστην τὴν σήμερον θέσιν, μετὰ τοὺς Παρισίανους ἵνα μὴ εἴπωμεν καὶ πρὸ αὐτῶν, κατέχουσιν οἱ Βιενναῖοι συρμοί, πανταχοῦ τυγχάνοντες ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς καὶ πανταχοῦ ἀμέσως εἰσαγόμενοι, ἵνα δὲ πεισθῶσι περὶ τοῦτου αἱ μίλλον ἀνεπτυγμένην τὴν περιέργειαν ἔχουσαι τῶν ἀγαναστειῶν μᾶς, θέλομεν δημοσιεύσει διὰ τοῦ προσεχοῦς φυλλαδίου ὀλίγας, ἀλλ' ἀσφαλῆς, πληροφορίας περὶ τῆς διαδόσεως τῶν βιενναίων συρμῶν καὶ πρὸ πάντων περὶ τῆς νίκης τῶν λεγομένων βιενναίων πύλων.

Πρὸς τοὺς νέους τῆς „Κλειῶς“ συνδρομητὰς ἐπαναλαμβάνομεν λέγοντες, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἔκδοσις τοῦ ἡμετέρου φύλλου κατὰ τὸ Β' ἔτος ἤρχισεν ἐκπροθέσωμας, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἔκδοσις τῶν καθ' ἑκάστα τευχῶν θὰ γίνεταί ἐπὶ τινα εἰσέτι χρόνον βραδύτερον τῆς ὀρισμένης ἡμερομηνίας. **125** Τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ ἀξιοτίμοις κ. κ. Συνδρομηταῖς τῆς „Κλειῶς“ ἀγγέλλομεν ὅτι ἡ αὐτῶν ἐπιστολίαι ἀνετέθη τῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κ. Γεωργίῳ Τσαγκαρουσιάνῳ, φιλοτίμῳ ἀνεψιῷ τοῦ πολλὰς παρῆσχόντος τῷ φύλλῳ τούτῳ ἐκδουλεύσεως † Ἰωάννου Τσαγκαρουσιάνου. κ. Β. Β. εἰς Ἀδριανούπολιν. Τὰ αἰτηθέντα ἀπεστάλησαν. — κ. Θ. Π. Ε. εἰς Ἀρέσδην. Ἐγρόψαμεν καὶ Σᾶς ἀποστέλλεται. — κ. Σ. Κ. εἰς Νικολάεφ. Τὰ ζητούμενα ἀπεστάλησαν ὑμῖν πρὸ καιροῦ ἐντὸς ἐπιστολῆς.

— κ. Δ. Κ. Μ. εἰς Ταϊγάνιον. Ἐλήφθη καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Ἐπιστολὴ μᾶς προηγήθη, καὶ ἀναμένομεν εὐάρεστον ἀπάντησιν. — κ. κ. Γ. Π. Μ. εἰς Σύρον, Φ. Α. Σ. εἰς Σμύρνην. Ἐλήφθη καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Προσεχῶς πλείωτερα δι' ἐπιστολῆς. — κ. Ι. Μ. εἰς Λευκωσίαν. Καὶ ἡ τελευταία Σᾶς περιῆλθεν εἰς χεῖρας μᾶς μανθάνομεν δέ, ὅτι ἀόκητη δὲν ἐλάβετε τὰ ἀποσταλέντα, τὰ ὅποια πρὸ πολλοῦ εὐρίσκονται καθ' ὅδον. — κ. Γ. Α. Α. εἰς Ἀρμαβήριον. Ἐλήφθησαν ὅλα, ἡ παραγγελία Σᾶς θὰ ἐκτελεσθῇ ὅσον οὔπω. — κ. Ἀδ. Δ. εἰς Κωνσταντινουπόλιν. Παρακαλοῦμεν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν μᾶς. — κ. Μ. Οἶν. εἰς Καβαλλῆ. Ἐλήφθησαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Μ. εἰς Ἀγγιλίον. Σᾶς ἀπηντήσαμεν ἀμέσως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Πῶς ἀποδνήσκουσιν οἱ Πάπαι, ὑπὸ Χρονογράφου. — Ἀγαναστῆρια καὶ βιβλιοθήκη τοῦ λαοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ. — Πῶς πρὸγονοὶ οἱ πεπολιτισμένοι λαοί. — Ἡ Ἐπαύτις (Διήγημα — συνέχεια). — Τραγουδάκι. — Εἰς τὸ λεύκιμα ῥωσίδος Κυρίας, ποιήματα δύο ὑπὸ Γεωργίου Δροσίνῃ. — Αἱ Ἐπαύσεις Λουδοβίκου τοῦ Β', βασιλέως τῆς Βαυαρίας μετὰ δύο εἰκόνων — τέλος. — Πανακοδήκη, ἥτοι ἐρμηνεία τῶν εἰκόνων. — Ποικίλα. (Ἡ αὐτοκράτειρα τῶν γερμανῶν ἀμεμβουσα τὰς φιλοτιμίας ὑπερτερίας. — Στατιστικαὶ πληροφορίες περὶ τῶν αὐστριακῶν σιδηροδρόμων. — Τὸ πολυτιμώτερον κόσμημα τῆς βασιλείας τῆς Ἰταλίας. — Ἡ σαρκοφάγος Λουδοβίκου τοῦ Β'. — Θέατρον Βίκτωρος Οὐγὸ ἐν Παρισίαις. — Πόσα εἶδη δίφῃς ὑπάρχουσι. — Τὰ ζῶα καὶ οἱ ἐχθροὶ των. — Στατιστικὴ τῆς ἐν Νέα Ἰόρκῃ πολυποσίας. — Τίς εἶνε ὁ ἀνόνημος.) — Ἐπιστήμη. (Πόση ἡ διαφορά μετὰ τῶν κρανίων τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν ἀστῶν. — Θαυμάσιον γαλακτοφόρον δένδρον ἐν Ἀμερικῇ. — Περὶ ἐναερίων ταχυδρομείων (συνέχεια). — Ὀλίγα περὶ τῶν τελευταίων συρμῶν, μετὰ εἰκόνας. — Μικρὰ Ἀλληλογραφία. — ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Προκαμμένο κορίτσι, κατὰ τὴν εἰκόνα Ἀδολφ. Echtler (ἐν σελ. 289). — Ἡ ἐν Ἰνσελσλὸς πολυτελής κλίνη Λουδοβίκου τοῦ Β'. (ἐν σελ. 293). — Τὸ μαρμαρινὸν κολυμβητήριον τοῦ αὐτοῦ (ἐν σελ. 297). — Φλεγόμενη πηγὴ ἀερίων ἐν Πενσυλβανίᾳ (ἐν σελ. 300).